

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. RvVb/A/1617/0100 van 27 september 2016
in de zaak 1314/0621/A/4/0595

In zake:

1. de heer **Ralph SLABBAERT**
2. de heer **Julien LAMBERT**
3. de heer **Gilbert DHONDT**
4. de heer **Walter DE WITTE**
5. de heer **Christiaan DE VOS**
6. de heer **Jozef DE KEUKELEIRE**
7. de heer **Alexander ALONSO**
8. mevrouw **Bernadette BRESSERS**
9. mevrouw **Marie-Claire REYNE**
10. de heer **Arsene DE CLERCQ**
11. de heer **Benoit SIOEN**
12. de heer **Geert HOLLANDERS**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Peter DE SMEDT
kantoor houdende te 9000 Gent, Kasteellaan 141
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partijen

tegen:

de deputatie van de provincieraad van **OOST-VLAANDEREN**

vertegenwoordigd door:
mevrouw Kaat VAN KEYMEULEN

verwerende partij

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 4 juni 2014 de vernietiging van de beslissing van de deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 10 april 2014.

De deputatie heeft het administratief beroep van de heer en mevrouw Pascal en Viviane VAN HOORDE (hierna: de aanvragers) tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente De Pinte van 27 maart 2012 ingewilligd.

De deputatie heeft aan de aanvragers een stedenbouwkundige vergunning verleend voor het oprichten van een machineloods, rundveestal en overdekte mestvaalt, het aanleggen van een terreinverharding en een waterbekken en het overwelfen van een gracht.

De bestreden beslissing heeft betrekking op de percelen gelegen te 9840 De Pinte, Polderdreef 66 en met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie B, nummers 231 w2 en 231 x2.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en heeft een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De verzoekende partijen hebben een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare terechtzitting van 5 juli 2016, waar de vordering tot vernietiging werd behandeld.

Kamervoorzitter Nathalie DE CLERCQ heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Peter DE SMEDT die verschijnt voor de verzoekende partijen en mevrouw Kaat VAN KEYMEULEN die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

1.

Op 6 december 2011 (datum van de verklaring van volledigheid) dienen de aanvragers bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente De Pinte een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor het oprichten van een machineloods, rundveestal en overdekte mestvaalt, het aanleggen van een terreinverharding en een waterbekken en het overwelfen van een gracht.

De aanvraag betreft een herlocalisatie en schaalvergroting van het thans zo'n 500 meter meer ten noorden gelegen bestaande landbouwbedrijf van de aanvragers.

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 14 september 1977 vastgestelde gewestplan 'Gentse en Kanaalzone', gelegen in parkgebied.

De percelen zijn eveneens gelegen binnen de grenzen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening grootstedelijk gebied Gent - deelproject 6C Parkbos', vastgesteld met een besluit van de Vlaamse Regering van 9 juli 2010, in het bijzonder in de perimeter van de groenpool Parkbos (artikel 1) en in een zone voor landbouw (artikel 9). Het oostelijke deel van het perceel met nummer 231x2 ligt in een gebied met als overdruk Vista (artikel 1.3).

De percelen zijn volgens de Landschapsatlas gelegen binnen de perimeter van de ankerplaats 'Scheldevelde en de zeven dreven'. De percelen zijn eveneens gelegen in de nabijheid van het bij ministerieel besluit van 15 oktober 1974 beschermd landschap 'Kasteel Scheldevelde met park en de Zeven Dreven'.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 22 december 2011 tot en met 22 januari 2012, worden 219 bezwaarschriften en 1 petitielijst ingediend, onder meer door de verzoekende partijen.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling brengt op 3 januari 2012 het volgende gunstig advies uit:

“ ...

De huidige landbouwbedrijfszetel is door het GRUP Parkbos herbestemd tot Kasteelparkgebied en biedt geen toekomstperspectieven. In samenwerking met de gemeente en verschillende overheidsorganisatie is een herlokalisatie onderzocht.

De locatie van de nieuwe inplanting is door hetzelfde GRUP herbestemd tot zone voor landbouw en biedt daarmee wel de nodige ontwikkelingsmogelijkheden.

Het landbouwbedrijf van de aanvrager is een grondgebonden vleesveehouderij met groententeelt, hoofdzakelijk vollegronds. Een nieuwe inplanting kan, gelet op de nood tot herlokalisatie, voor dit type bedrijf toegelaten worden. De afstandsregel uit de voorschriften van het gewestplan voor agrarisch gebied gelden niet voor deze aanvraag omdat de locatie niet gelegen is in agrarisch gebied bestemd volgens het gewestplan en omdat het een grondgebonden landbouwbedrijf betreft.

Het nieuwe gebouwencomplex sluit aan bij de bebouwing langs de Polderdreef. Het effect op de ankerplaats Scheldevelde en de Zeven Dreven en het beschermd landschap Kasteel Scheldevelde en de Zeven Dreven is op die manier en door de beplanting minimaal gehouden. Voor de thuisverkoop van dit landbouwbedrijf is de nieuwe locatie beter gelegen. Het concept van de nieuwe bedrijfszetel voorziet de eventuele hinderlijke functies aan de oostzijde van de site zodat mogelijke hinder t.a.v. omwonenden maximaal vermeden wordt. De nieuwe bedrijfszetel beantwoordt aan een goede ruimtelijke ordening.

...”

Het Agentschap voor Natuur en Bos brengt op 17 januari 2012 een gunstig advies uit.

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar brengt op 20 februari 2012 een ongunstig advies uit.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente De Pinte weigert op 27 maart 2012 een stedenbouwkundige vergunning aan de aanvragers. Onder de titel “legaliteitsaspecten” wordt overwogen:

“ ...

Legaliteitsaspecten.

De bouwplaats is volgens het GRUP Grootstedelijk gebied Gent- deelproject 6C- Parkbos gelegen in een zone voor landbouw.

In art. 9.1 van de stedenbouwkundige voorschriften bij dit RUP wordt gesteld dat: Nieuwe agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, toeleverende en dienstverlenende activiteiten en landbouwverwante activiteiten zijn niet toegelaten.

In het GRUP wordt intensieve veeteelt niet gedefinieerd. Spraakgebruikelijk slaat intensieve veeteelt bijgevolg op het gemechaniseerde karakter van de landbouw die gevoerd wordt. Het toetsen of een aanvraag al dan niet onder intensieve veeteelt valt binnen het RUP, kan bijgevolg gebeuren aan de hand van het gemechaniseerde karakter ervan.

In tegenstelling tot het in het art 11 Inrichtingsbesluit (van het KB 1972 - Gewestplannen) gehanteerde begrip ‘industriële veeteelt’ wordt dit in het GRUP niet gekoppeld aan het ‘aan de grond gebonden karakter van het bedrijf.’ De definities in het kader van bijlage 1 van

VLAREM I of andere, ook degene waarin wordt verwezen naar het al dan niet grondgebonden karakter van de inrichting, zijn bijgevolg niet van toepassing.

Het college is van oordeel dat de huidige inrichting dewelke volgens de aanvraag plaats biedt aan 120 runderen, volgens de milieuvergunning 144, een hoge graad van mechanisatie kent en verwijst ondermeer naar het spraakgebruikelijke, reeds geciteerd in voorgaande alinea;

Het aangevraagde is strijdig met de voorschriften van het GRUP Grootstedelijk gebied Gent- deelproject 6C- Parkbos.

...

De aanvragers van de vergunning tekenen tegen deze beslissing op 25 april 2012 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De dienst Landbouw en Platteland van de provincie Oost-Vlaanderen brengt op 7 juni 2012 het volgende gunstig advies uit:

“ ...

Het betreft een bestaand rundveebedrijf, gelegen vlak tegen een kasteelsite die in het GRUP parkbos Gent gelegen is en ingekleurd is als kasteelpark. De bestaande gebouwen zijn verouderd, niet in eigendom en de vergunning vervalt in 2017 en zal met de nieuwe bestemming wellicht niet vernieuwd kunnen worden. Daarom wil de aanvrager zijn bedrijf verplaatsen naar een andere locatie, die ook aansluit bij zijn graasweiden.

De nieuwe inplanting is overlegd met een aantal overheidsinstanties en bij het ontwerp van de nieuwe gebouwen is veel aandacht gegaan naar een kwalitatieve agrarische architectuur en inkleding in het landschap ism de provinciale landbouwkamer.

Het gaat om een volwaardig en leefbaar (zonder enige twijfel grondgebonden en niet industrieel of intensief in de zin van de stedenbouwwetgeving) bedrijf dat ingeplant wordt in agrarisch gebied, aansluitend bij de bestaande bebouwing van De Pinte en zodanig dat de koeien de weiden uit het parkbos kunnen bereiken en onderhouden.

...”

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 13 juli 2012 om dit beroep in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te verlenen.

Na de hoorzitting van 19 juni 2012 beslist de verwerende partij op 26 juli 2012 om het beroep in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te verlenen. De verwerende partij motiveert onder “juridische aspecten” het volgende:

“ ...

2.2   Juridische aspecten

Er dient nagegaan in hoeverre de aanvraag in overeenstemming is met de voorschriften van het geldend plan, zoals hoger omschreven.

De voorgestelde werken zijn zo ingeplant dat deze zich niet bevinden in de zone met overdruk vista. De bepalingen van die overdruk moet bijgevolg niet in overweging genomen worden.

De gevraagde boerderij kan volgens de geldende voorschriften op deze plek aanvaard worden. Alle werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functiewijzigingen

die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van het landbouwbedrijf zijn er immers toegelaten, een landbouwbedrijfszetel mag er enkel de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woningen van de exploitanten bevatten, wat hier het geval is, evenals verblijfsgelegenheid, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaken. Nieuwe agrarische bedrijven zijn toegelaten, voor zover ze geen industrieel karakter hebben of het geen voor intensieve veeteelt, toeleverende en dienstverlenende activiteiten en landbouwverwante activiteiten betreffen.

Het standpunt van het college van burgemeester en schepenen dat het hier door de grote mate van mechanisatie wel degelijk gaat om een intensief veeteeltbedrijf wordt niet bijgetreden.

De landbouw wordt vandaag de dag in het algemeen gekenmerkt door een graad van mechanisatie en schaalvergroting, die zich ook in andere sectoren doorzet, zodat bezwaarlijk op basis daarvan kan gesteld worden dat het hier om een intensief of industrieel bedrijf gaat. Daarenboven toont het college van burgemeester en schepenen niet aan waarom de hoeveelheid dieren zonder mechanisatie niet kunnen vetgemest worden.

Gelet op de aard -een rundveebedrijf- en omvang -144 dieren- van de hier voorgestelde boerderij kan bezwaarlijk gesproken worden van intensieve veeteelt. Appellant toont op voldoende wijze aan dat de veeteelt wel degelijk een grondgebonden karakter heeft, onder meer omdat appellant over weidegronden beschikt in de nabijheid van de nieuwe site waardoor de dieren een groot deel van het jaar op weides grazen, en volledig kan instaan voor de productie van het benodigde voedsel, en zelfs overschot heeft. Ook het advies van de provinciale dienst Landbouw en Platteland bevestigt dit, net als het advies van Duurzame Landbouwwontwikkeling, dat stelt dat het om een grondgebonden bedrijf gaat.
..."

2.

De hiervoor geciteerde beslissing werd vernietigd door de Raad bij arrest nr. A/2013/0695 van 26 november 2013. In het arrest wordt onder meer overwogen:

"6.

De verwerende partij komt tot de conclusie dat het aangevraagde niet kan beschouwd worden als intensieve veeteelt op grond van de overwegingen dat (1) "de landbouw (...) vandaag de dag in het algemeen gekenmerkt (wordt) door een graad van mechanisatie en schaalvergroting, die zich ook in andere sectoren doorzet, zodat bezwaarlijk op basis daarvan kan gesteld worden dat het hier om een intensief of industrieel bedrijf gaat" (2) "gelet op de aard -een rundveebedrijf- en omvang -144 dieren- (...) bezwaarlijk gesproken (kan) worden van intensieve veeteelt" (3) "appellant (...) op voldoende wijze aan(toont) dat de veeteelt wel degelijk een grondgebonden karakter heeft" en (4) "ook het advies van de provinciale dienst Landbouw en Platteland (dit) bevestigt, net als het advies van Duurzame Landbouwwontwikkeling, dat stelt dat het om een grondgebonden bedrijf gaat."

De verwerende partij steunt haar beoordeling derhalve op het gegeven dat de graad van mechanisatie en schaalvergroting niet doorslaggevend is om te besluiten tot een industrieel of intensief bedrijf, op de aard en omvang van het aangevraagde veeteeltbedrijf, zonder dat duidelijk is waarom dit moet leiden tot de conclusie dat bezwaarlijk kan gesteld worden dat het om een intensief of industrieel bedrijf gaat, en op de vaststelling dat het aangevraagde een grondgebonden karakter heeft, hetgeen dan volgens de verwerende partij blijkbaar wel tot de conclusie kan leiden dat het bedrijf niet als intensief kan beschouwd worden.

In de antwoordnota licht de verwerende partij deze overwegingen toe en stelt dat het voorzien in een eigen voederwinning niet onbelangrijk is om de hinder van het bedrijf in te schatten en te oordelen over het al

dan niet intensief karakter ervan, maar dat daarnaast ook andere aspecten een rol spelen, zoals de graad van mechanisatie en mate van schaalvergroting (waaronder aantal dieren), om na te gaan of het bedrijf gericht is op de hoogst mogelijke productiviteit en als intensieve veeteelt beschouwd moet worden en dat uiteindelijk het geheel van verschillende aspecten dient bekeken te worden om te oordelen of het al dan niet om intensieve veeteelt gaat.

De verwerende partij lijkt derhalve in haar antwoordnota te stellen dat onder "intensieve veeteelt" een bedrijf dient te worden begrepen dat gericht is op de hoogst mogelijke productiviteit en lijkt daarmee aan te sluiten op de overwegingen in het arrest van de Raad van State nr. 81.072 van 17 juni 1999, waar de verzoekende partijen naar verwijzen. De Raad van State overweegt in dit arrest dat het koninklijk besluit van 28 december 1972 geen nadere omschrijving van het begrip "intensieve veeteelt" geeft, waarna wordt verwezen naar de spraakgebruikelijke betekenis van het woord in "Van Dale "Hedendaags Nederlands" waarin "intensieve veehouderij" omschreven wordt als "gericht op de hoogst mogelijke productiviteit". Er moet inderdaad worden vastgesteld dat het begrip "intensieve veeteelt" evenmin wordt toegelicht of gedefinieerd in het GRUP 'Deelproject 6C Parkbos'.

Nochtans moet vastgesteld worden dat de verwerende partij in de bestreden beslissing niet beoordeeld wat ze in haar antwoordnota zelf stelt dat moet beoordeeld worden om uit te maken of sprake is van "intensieve veeteelt". In de bestreden beslissing wordt de graad van mechanisatie en de schaal van het aangevraagde niet beoordeeld. Zoals reeds hoger vastgesteld, omvat het aangevraagde onder meer het oprichten van een machineloods (20 meter x 40 meter), rundveestal voor 144 dieren (23 meter x 50 meter), overdekte mestvaalt, ... In de bestreden beslissing wordt de schaal van het aangevraagde en de graad van mechanisatie niet in kaart gebracht, maar wordt slechts gesteld dat deze aspecten "bezwaarlijk" kunnen leiden tot de conclusie dat het om een intensief of industrieel bedrijf gaat. Het is allerm minst duidelijk op grond van welke elementen van het aanvraagdossier de verwerende partij tot deze conclusie komt. Het gegeven dat "landbouw vandaag de dag in het algemeen gekenmerkt wordt door een graad van mechanisatie en schaalvergroting" kan het niet beoordelen van deze aspecten alleszins niet verantwoorden.

De verwerende partij stelt verder in de bestreden beslissing dat de aanvrager voldoende aantoont dat de veeteelt een "grondgebonden karakter" heeft, onder meer omdat hij over weidegronden beschikt in de nabijheid van de nieuwe site, dat de dieren een groot deel van het jaar op de weiden kunnen grazen en de aanvrager volledig kan instaan van de productie van het benodigde voedsel, en zelfs overschot heeft. In de antwoordnota stelt de verwerende partij dan weer dat de aanvrager "grotendeels" in eigen voederwinning kan voorzien, waarbij het voorzien in een eigen voederwinning als niet onbelangrijk wordt omschreven om de hinder van het bedrijf in te schatten en te oordelen over het al dan niet intensief karakter ervan. De Raad kan daarbij niet naast de gegevens kijken die vermeld worden over het aangevraagde bedrijf in het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 27 november 2012, waarin beslist is over de milieuvergunningsaanvraag. In dit besluit wordt onder meer vermeld "dat dieren gedurende 8 maanden per jaar buiten verblijven en alleen in de winterperiode in de stal verblijven" en "dat er slechts 5 maal per jaar voeders geleverd worden en de voedersilo's zich binnen in de loods bevinden". Uit deze vermeldingen blijkt derhalve dat de dieren een derde van het jaar in de stal verblijven en dat er niet onbelangrijke toelevering is van "voeders" voor de dieren, die kan gericht zijn op het bereiken van een hoge productiviteit. De verwerende partij stelt in de antwoordnota dat een exploitatie gericht op het afmesten tot slachtrijpe dieren, niet per se betekent dat het intensieve veeteelt betreft. Het is dan echter de taak van het vergunningverlenend bestuurorgaan om te onderzoeken en te beoordelen of de concrete exploitatie als "intensief" moet beschouwd worden, waarbij het allerm minst evident is om een exploitatie die gericht is op een hoge productie te beschouwen als niet intensief.

7.

De conclusie van het voorgaande is dat uit de bestreden beslissing geen zorgvuldige beoordeling blijkt van de verenigbaarheid van het aangevraagde met artikel 9.1 van het GRUP 'Deelproject 6C Parkbos'."

3.

Het dossier wordt door de verwerende partij hernomen met een verslag van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar van 7 februari 2014, waarin opnieuw wordt geadviseerd om de stedenbouwkundige vergunning te verlenen.

Na de hoorzitting van 18 februari 2014 beslist de verwerende partij op 10 april 2014 om de stedenbouwkundige vergunning te verlenen. De “juridische aspecten” worden ditmaal als volgt beoordeeld:

“ ...

2.2 De juridische aspecten

Er dient nagegaan in hoeverre de aanvraag in overeenstemming is met de voorschriften van het geldend plan, zoals hoger omschreven.

De voorschriften van het gewestelijk rup laten op deze plek alle werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functiewijzigingen toe die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van het landbouwbedrijf. Een landbouwbedrijfszetel mag enkel de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woningen van de exploitanten bevatten, evenals verblijfsgelegenheid, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaken. Nieuwe agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, toeleverende en dienstverlenende activiteiten en landbouwverwante activiteiten zijn niet toegelaten.

Uit deze bepalingen volgt dat in de gebieden bestemd voor landbouw onder meer alle werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functiewijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van het landbouwbedrijf vergunbaar of toegelaten zijn, met uitzondering van (a) nieuwe agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, (b) toeleverende en dienstverlenende activiteiten, en (c) landbouwverwante activiteiten.

De restricties voor 'nieuwe agrarische bedrijven' die uit deze bepaling volgen, gelden derhalve niet voor 'bestaande agrarische bedrijven'.

Deze aanvraag beoogt niet het realiseren van een 'nieuw landbouwbedrijf' maar het herlocaliseren van het ± 400 m meer naar het noorden gelegen bestaande bedrijf van appellant, dat op zijn huidige inplantingsplaats -die eveneens aansluit bij de westelijk gelegen woonwijk- door het gewrup onvoldoende toekomstmogelijkheden heeft. Het gaat hier bijgevolg wel degelijk om werken die nodig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van het reeds bestaand landbouwbedrijf.

Er komt dan ook geen nieuw bedrijf aan deze zijde van de westelijk aanpalende woonwijk en op deze plek binnen het gewrup, het aantal landbouwbedrijven blijft gelijk.

De voorgestelde werken zijn zo ingeplant dat deze zich niet bevinden in de zone met overdruk vista. De bepalingen van die overdruk moet bijgevolg niet in overweging genomen worden.

De gevraagde gebouwen in functie van de herlocalisatie van de bestaande boerderij kan volgens de geldende voorschriften op deze plek aanvaard worden. Alle werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functiewijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van het landbouwbedrijf zijn er immers toegelaten, een landbouwbedrijfszetel mag er enkel de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woningen van de exploitanten bevatten, wat hier het geval is, evenals verblijfsgelegenheid, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaken.

Nieuwe agrarische bedrijven zijn toegelaten, voor zover ze geen industrieel karakter hebben of het geen voor intensieve veeteelt, toeleverende en dienstverlenende activiteiten en landbouwverwante activiteiten betreffen.

Het standpunt van het college van burgemeester en schepenen dat het hier door de grote mate van mechanisatie wel degelijk gaat om een intensief veeteeltbedrijf wordt niet bijgetreden en is daarenboven niet relevant, aangezien het niet om een nieuw bedrijf gaat.

De bedrijfsleider, het beslagnummer, het mestbanknummer, de huiskavel enz. zijn reeds decennia gekend als landbouwbedrijf en worden behouden. Enkel het exploitatieadres verandert door de verplaatsing.

Er moet enkel geoordeeld worden of het hier om intensieve veeteelt of om een bedrijf met industrieel karakter gaat zo het gaat om de inplanting van een nieuw bedrijf, quod non.

Subsidiar dient gesteld dat het hier in geen geval gaat om intensieve veeteelt of om een bedrijf met industrieel karakter.

Deze termen zijn in het rup niet gedefinieerd, zodat er interpretatie mogelijk is. Het gaat immers niet om binaire begrippen, maar om begrippen waar gradaties in zijn.

Stellen dat op deze plek enkel nieuwe bedrijven kunnen aanvaard worden die hun gronden extensief laten begrazen is onrealistisch, immers enkel in functie van natuurbeheer is extensieve begrazing aangewezen, terwijl hier voor deze plek in het rup wel degelijk voor landbouw gekozen werd.

De argumentatie van het college van burgemeester en schepenen om tot het besluit te komen dat het hier wel gaat om intensieve veeteelt of om een bedrijf met industrieel karakter gaat niet op. De landbouw wordt vandaag de dag in het algemeen gekenmerkt door een graad van mechanisatie en schaalvergroting, die zich ook in andere sectoren doorzet, zodat bezwaarlijk op basis daarvan kan gesteld worden dat het hier om een intensief of industrieel bedrijf gaat. Daarenboven toont het college van burgemeester en schepenen niet aan waarom de hoeveelheid dieren zonder ver doorgedreven mechanisatie niet kunnen vetgemest worden.

De dienst MER binnen LNE heeft intensieve veehouderij gedefinieerd als: "een andere benaming voor niet-grondgebonden veehouderij. Dit zijn bedrijven die, in tegenstelling tot bvb de melkveehouderij niet gebonden zijn aan land voor hun voedselvoorziening en mestafzet. Typische sectoren zijn de varkenshouderij, de pluimveehouderijen en de mestkalverhouderijen zoals opgenomen in VLAREM." Het bedrijf van appellant valt niet onder deze definitie

Volgens Van Daele is een intensieve veehouderij (afhankelijk van de geraadpleegde versie van de Van Daele) 'gericht op de grootst mogelijke productiviteit. Grootschalig en sterk gemechaniseerd' (gedrukte dikke Van Daele) of 'met veel dieren op weinig grond' (online versie).

Het gaat volgens Van Daele dus om een veehouderij die de grootst mogelijke productiviteit nastreeft door grootschaligheid en sterke mechanisatie.

Elk bedrijf met een economische finaliteit streeft naar een voldoende hoge productiviteit om een leefbaar inkomen te behalen. Elk landbouwbedrijf heeft een zekere mechanisatie ingevoerd voor de werkzaamheden op het land en op de boerderij. Er vanuit gaand dat bedrijven altijd streven naar de hoogst mogelijke productiviteit zoals de buren en de gemeente voorhouden zou elke Vlaamse veehouderij een intensieve veehouderij zijn. Dit kan niet de bedoeling geweest zijn want dan zou het zinloos zijn om een onderscheid te maken in de stedenbouwkundige voorschriften.

Het bedrijf in kwestie is een klassieke Vlaamse rundveehouderij, de meest extensieve deelsector in de Vlaamse gangbare landbouw.

Elk bedrijf streeft een optimale productiviteit na, binnen de randvoorwaarden van de wetgeving, een lastenboek van een label (Meritus, biolabel,...), de afnemer van het vee (lastenboek Colruyt, ...) of de eigen inzichten. In een aantal gevallen kan de hoogst mogelijke productiviteit beoogd worden maar steeds met beperkingen door de randvoorwaarden van de wetgeving. Het aantal dieren wordt beperkt, gebruik van antibiotica en groeibevorderende middelen is beperkt in Europa (in andere landen niet waardoor zij wel naar de maximale productie kunnen streven), enz.

Het bedrijf Van Hoorde streeft niet de 'hoogst mogelijke productiviteit' na. Op dit bedrijf houdt de bedrijfsleider er aan de dieren zoveel mogelijk buitenloop te geven. Een aantal dieren loopt bij goed weer zelfs in de winter buiten. Ook het slachtvee loopt zo lang mogelijk buiten en wordt enkel in de winter en in de afmestfase op stal gehouden. Dit kost hem productiviteit maar levert een diervriendelijkere veehouderij op en een beter imago. Het vergt meer grond, minder input van arbeid, extern voeder en kunstmest en is dus extensiever.

Voor de hoogst mogelijke productiviteit kan hij het slachtvee beter het jaar door op stal houden van jongs af. Zo zouden ze computergestuurd kunnen gevoederd worden, verdoen ze geen energie met rondlopen en afstanden afleggen om hun kost bijeen te grazen, kunnen meer voeder en dus nutriënten opnemen, krijgen een constantere voedingssamenstelling wat beter is voor de pens- en dramwerking, ze groeien sneller, kunnen van korterbij opgevolgd worden, hebben minder last van parasieten, het stalklimaat is beter te regelen (dieren worden niet nat, verspillen geen energie om zich warm te houden, hebben geen last van warmte in de zomer,...), enz.

Voor de hoogste productiviteit kan hij ook beter alle kalveren aankopen van fokbedrijven uit Wallonië in plaats van zoogkoeien aan te houden en zelf de kalveren op te kweken. De cyclus met eigen zoogkoeien is langer, er is meer grond nodig, de zoogkoeien vergen meer opvolging en risico enz. Zoogkoeien lopen typisch het grootste deel van het jaar buiten en grazen op minder sterk bemest grasland. Ze kunnen extensievere graasweiden onderhouden en passen op die manier perfect in het beheer van een landschap zoals het parkbos Gent. Deze manier van werken vergt minder input van extern voeder, kunstmest, sproeistoffen enz. en vergt meer grasland wat landschappelijk interessanter maar extensiever is dan maïs.

Het gaat hier niet om een loutere vetmesterij. Op het bestaande bedrijf worden zoogkoeien gehouden waarvan de kalveren opgekweekt en afgemest worden. Dit zal ook op de nieuwe locatie zo zijn. In de milieuvergunning en op het inrichtingsplan van de stal zijn standplaatsen voorzien voor slachtvee maar ook voor jongvee en zoogkoeien (cfr de bindstallen, afkalfboxen, kleine kalverboxen en de steeds groter wordende boxen voor het doorschuivende jongvee en dan de ruime ingestrooide afmestboxen voor het slachtvee).

Op gespecialiseerde afmestbedrijven die naar de grootst mogelijke productiviteit streven worden de dieren op roosters gehouden met een zo groot mogelijk aantal dieren per box.

Op dit bedrijf zijn ruime ingestrooide boxen voorzien waarin de dieren rustig en proper liggen. Dit kost productiviteit maar geeft een diervriendelijkere veehouderij met een beter imago en een betere gezondheid en kwaliteit van de dieren.

Voor de hoogste productiviteit in de voederwinning kan de boer beter minder grasland en meer maïs aanhouden. Maïs is zekerder naar oogst en kwaliteit, is efficiënter naar oogst toe (alles wordt in 1 keer geoogst i.p.v. in 5 maaibeurten), bevat meer energie en is vlot aan te vullen met sojaschroot. Gras is extensiever maar past beter in dit landschap, vergt minder gewasbeschermingsmiddelen, geeft minder uit- of afspoeling van nutriënten enz. Door een groter aandeel grasland aan te houden, kan ook de eigen voederwinning optimaler worden zodat minder extern eiwithoudend krachtvoer aangevoerd moet worden wat het bedrijf minder afhankelijk maakt van krachtvoer en extensiever is en het bedrijf beter past in het concept van het parkbos met veel permanent grasland.

Gemaaid gras zonder beweiding is productiever. Op dit bedrijf is bewust gekozen om de dieren zoveel mogelijk te laten grazen.

Een bedrijf dat de maximale productie nastreeft zal zich specialiseren om investeringen en arbeid zo efficiënt mogelijk in te zetten. Dit bedrijf is een gemengd bedrijf dat de vleesveehouderij combineert met de teelt akkerbouw en tuinbouw met thuisverkoop. Dit kost productiviteit maar zorgt voor een verbreding van arbeid en inkomen.

Momenteel zijn er op het bedrijf slechts maximaal 80 runderen aanwezig. Voor de nieuwe stal is een vergunning voor 144 dieren gevraagd. Een uitbreiding van de veestapel is nodig om de (gedwongen) investering in een nieuwe vestiging rendabel te kunnen maken. Dit aantal dieren is ook naar Vlaamse normen (de bedrijven in het buitenland zijn veelal veel groter dan de Vlaamse) geen groot bedrijf. Die 144 dieren is het vergunde aantal dieren en dus het maximaal aantal dieren dat op het bedrijf ooit aanwezig mag zijn. Dit is dus een absoluut maximum. De gemiddelde bezetting op het bedrijf is beduidend lager en enkel in de winter staan de meeste van die dieren ook op stal. Buiten de zomer lopen de meeste runderen buiten in de weide.

De grootte van dit bedrijf komt overeen met ongeveer het gemiddelde gespecialiseerde vleesveebedrijf in Vlaanderen volgens de cijfers van het AMS (Afdeling Monitoring en Studie van het Departement Landbouw en Visserij).

Dit bedrijf is dus geen grootschalig bedrijf.

In de veehouderijen zijn varkenshouderijen, pluimveehouderijen en kalvermesterijen sterk gemechaniseerd. In deze intensieve veeteelttakken is zowat alles geregeld, geautomatiseerd en gemechaniseerd: mechanische ventilatie, verwarming, automatische voeding rechtstreeks vanuit de voedersilo, dosering en verdeling van medicatie via het drinkwaternet, afvoer van de mest onder de roosters naar een opslag, be- of verwerkingsinstallatie (varkens) of een droogband of container (pluimvee), bevochtigen of afkoelen van de lucht door vernevelen, het automatisch verzamelen van eieren, ...

Op een vleesveebedrijf zoals dit is er geen klimaatregeling (enkel een windgordijn dat manueel open of dicht kan), geen automatische voederverdeling, geen automatische medicijnenverdeling, enz.

De mest wordt niet automatisch uit de stal verwijderd maar wordt door de boer uit de stal weggehaald met de tractor of een lader. Dieren worden individueel opgevolgd en verzorgd en behandeld indien nodig. In de echte intensieve veehouderijen worden dieren per toom gevolgd en behandeld en niet individueel.

De graad van mechanisatie is voor een bedrijf met 50 runderen niet hoger dan voor een bedrijf met 80, 140 of 200 runderen.

Dat niet alle voeders op het bedrijf zelf geproduceerd worden betekent niet dat het daarom een intensieve veehouderij is.

Geen enkel landbouwbedrijf kan produceren met alleen maar zelf geteelde voeders en dus zouden alle Vlaamse veehouderijen intensieve veehouderijen zijn. Dat kan niet de bedoeling geweest zijn want dan zou er geen onderscheid nodig zijn. Voor een optimale benutting van de zelf geteelde voeders zijn er aanvullingen nodig om het rantsoen in evenwicht te brengen. Afhankelijk van de teelt en het weer tijdens de groei en de oogst en bewaring zal de kwaliteit van de voeders anders zijn. Voor een continue groei in de afmestfase of in andere deelsectoren voor de continuïteit in de melkgift of de dracht is een aanvulling van eiwit en/of energie en vitaminen en mineralen nodig. Op dit bedrijf wordt zowel gras als maïs geteeld om tot een zo evenwichtig mogelijk basisruwvoer te komen en zo weinig mogelijk krachtvoer te moeten aankopen. Op die manier is het bedrijf zo weinig mogelijk afhankelijk van aangekochte voeders. Dit kost productiviteit maar zorgt voor een lagere ecologische voetafdruk dan met uitsluitend maïs en/of krachtvoer en een lagere kost.

Het zijn die krachtvoeders die aangevoerd worden op het bedrijf. Intensieve veehouderijen kopen een volledig voeder aan waar enkel nog water bijgegeven wordt voor de voedingsbehoefte van de dieren. Dit is hier niet het geval.

Dat was vroeger niet anders terwijl niemand een bedrijf met 10 melkkoeien en enkele zeugen in 1950 of in 2014 een intensief bedrijf zal noemen. Nochtans werd er toen ook al lijnzaadkoeken en andere aangekochte voeders bijgevoerd.

Het gegeven dat het ontwerp een machineloods (20 meter x 40 meter) omvat en een rundveestal voor 144 dieren (23 meter x 50 meter) met een overdekte mestvaalt, vloeit voort uit het feit dat appellant naast veeteelt ook akkerbouw doet, zodat machines wel degelijk noodzakelijk zijn. Hieruit kan dan ook bezwaarlijk geconcludeerd worden dat het om een intensief veeteeltbedrijf gaat.

Gelet op de aard -een rundveebedrijf- en omvang -144 dieren- van de hier voorgestelde boerderij kan bezwaarlijk gesproken worden van intensieve veeteelt. Appellant toont op voldoende wijze aan dat de veeteelt wel degelijk een grondgebonden karakter heeft, onder meer omdat appellant over weidegronden beschikt in de nabijheid van de nieuwe site waardoor de dieren een groot deel van het jaar op weides grazen, en zelf kan instaan voor de productie van het benodigde voedsel. Ook het advies van de provinciale dienst Landbouw en Platteland bevestigt dit, net als het advies van Duurzame Landbouwwontwikkeling, dat stelt dat het om een grondgebonden bedrijf gaat.

Het gegeven dat de dieren niet permanent buiten staan kan niet ingeroepen worden om van intensieve veeteelt te spreken, immers vanuit het oogpunt van het dierenwelzijn en gelet op de klimatologische omstandigheden in ons land is het niet verantwoord om runderen het jaar rond buiten te laten staan.

Het begrip intensieve landbouw of landbouw met industrieel karakter wordt op vandaag quasi uitsluitend gehanteerd voor pluimveekwekerijen of varkenshouderijen, een enkele grootschalige rundveehouderij niet te na gesproken.

De schaal van het hier gevraagde bedrijf, dat 120 runderen beoogt, is niet van die aard dat doorgedreven mechanisering aan de orde zal zijn.

Er moet dan ook geconcludeerd worden dat het gevraagde in overeenstemming is met de in het rup opgenomen voorschriften, zelfs al zou het als een nieuw bedrijf beschouwd worden, quod non.

...”

Dit is de bestreden beslissing.

4.

Inmiddels heeft de Raad van State bij arrest nr. 230.003 van 29 januari 2015 het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 27 november 2012 waarbij de beroepen ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen van 8 maart 2012, houdende het verlenen aan Pascal Van Hoorde van een milieuvergunning voor het exploiteren van een rundveehouderij, gelegen aan de Polderdreef te De Pinte, gedeeltelijk gegrond worden verklaard, de beroepen beslissing deels wordt gewijzigd en voor het overige wordt bevestigd, vernietigd. De beoordeling in het arrest luidt als volgt:

“8. Het toepasselijke GRUP "Afbakening grootstedelijk gebied Gent - deelproject 6C Parkbos", verbiedt de exploitatie van onder meer "nieuwe agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt".

9. De verwerende partij komt tot de conclusie dat de geplande inrichting verenigbaar is met de geldende stedenbouwkundige voorschriften op grond van de overweging dat "gelet op de aard (rundveebedrijf) en omvang (120 runderen) van de beoogde exploitatie bezwaarlijk kan gesproken worden van een bedrijf met een industrieel karakter of voor intensieve veeteelt" en dat "het bedrijf een grondgebonden karakter heeft aangezien de exploitant beschikt over weiden in de nabijheid van het bedrijf waarop de runderen een groot deel van het jaar grazen".

10. Het begrip "intensieve veeteelt" wordt in het voornoemde GRUP niet nader omschreven. Volgens de spraakgebruikelijke betekenis is intensieve veeteelt "gericht op de hoogst mogelijke productiviteit".

De enkele omstandigheid dat de runderen gedurende een groot deel van het jaar zouden grazen op weidegronden, sluit niet uit dat de exploitatie gericht is op de hoogst mogelijke productiviteit. In dit verband wordt trouwens vastgesteld dat in de in eerste aanleg genomen beslissing van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen sprake is van het "maandelijks leveren van voeders" en het "maandelijks ophalen van slachtrijpe dieren". De verwerende partij brengt geen gegevens aan waaruit blijkt dat het niet gaat om voeders die gericht zijn op het bereiken van de hoogst mogelijke productiviteit.

Met de summiere verwijzing naar de aard en de omvang van het bedrijf, toont de verwerende partij niet aan dat de inrichting niet valt onder het vestigingsverbod van het GRUP. Een rundveebedrijf kan immers ook op intensieve wijze geëxploiteerd worden en de loutere vermelding van het aantal dieren dat gehouden wordt is nietszeggend omdat in de bestreden beslissing geen rekening wordt gehouden met de graad van mechanisatie en de schaal van de aangevraagde activiteiten.

11. Derhalve wordt in het bestreden besluit niet afdoende gemotiveerd waarom de vergunde inrichting verenigbaar is met de voorschriften van het GRUP "Afbakening grootstedelijk gebied Gent - deelproject 6C Parkbos".

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging – EERSTE MIDDEL

Standpunt van de partijen

In dit middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 9.1. van het GRUP "Afbakening grootstedelijk gebied Gent - deelproject 6C Parkbos" (goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 9 juli 2010), van artikel 2.2.2., §1, vierde lid, VCRO, van de beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder de materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel en van het gezag van gewijsde van de arresten van de Raad nrs. A/2013/0695 en A/2013/0696 van 26 november 2013.

De verzoekende partijen zetten uiteen:

“ ...

doordat de deputatie het aangevraagde verenigbaar acht met de voorschriften van het toepasselijk ruimtelijk uitvoeringsplan, in hoofddorde omdat de aanvraag de herlocalisatie van een bestaand landbouwbedrijf voor ogen heeft en bijgevolg geen nieuw agrarisch bedrijf betreft, zodat de beperkende voorschriften voor nieuwe bedrijven niet van toepassing zijn (eerste onderdeel), en, in ondergeschikte orde, omdat het betrokken bedrijf niet als een intensieve veeteelt kan worden beschouwd waarbij wordt gewezen op het feit dat het bedrijf niet de hoogst mogelijke productiviteit zou nastreven wat zou blijken uit het feit dat aan de dieren zoveel mogelijk buitenloop wordt gegeven, het niet gaat om een loutere vetmesterij nu ook zoogkoeien worden gehouden, elk landbouwbedrijf een zekere mechanisatie heeft ingevoerd en streeft naar optimale productiviteit, een bedrijf dat huisvesting kan geven aan 144 runderen geen groot(schalig) landbouwbedrijf zou zijn, het feit dat niet alle voeders op het bedrijf zelf wordt geproduceerd, niet betekent dat het gaat om een intensieve veehouderij en het begrip intensieve landbouw of landbouw met een industrieel karakter zou op vandaag quasi uitsluitend worden gehanteerd voor pluimveekwekerijen of varkenshouderijen (tweede onderdeel),

terwijl, eerste onderdeel, volgens artikel 9.1 van het GRUP 'Afbakening grootstedelijk gebied Gent - deelproject 6C Parkbos', dat verordenende kracht bezit en zich bijgevolg op dwingende wijze opdringt aan het oordeel van de vergunnende overheid, het gebied waar het bouwproject wordt gerealiseerd is bestemd voor landbouw, met uitsluiting evenwel van nieuwe agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, toeleverende en dienstverlenende activiteiten en landbouwverwante activiteiten,

en terwijl, de in hoofddorde gehanteerde argumentatie dat de aanvraag kadert binnen een herlocalisatie van een bestaand bedrijf en het bijgevolg geen nieuw agrarisch bedrijf betreft, foutief is en de beslissing, in de mate dat die steunt op deze argumentatie, in het licht van de in het middel vermelde bepalingen, onwettig is, nu die argumentatie haaks staat op wat de Raad van Vergunningsbetwistingen heeft geoordeeld in de arresten nr. A/2013/0695 en A/2013/0696 van 26 november 2013 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en bovendien vanuit stedenbouwkundig oogpunt wel degelijk sprake is van de bouw van nieuwe constructies in functie van een agrarische activiteit die vanuit ruimtelijk oogpunt voordien niet op de locatie in kwestie was gevestigd,

en terwijl, de aanvraag bijgevolg wel degelijk dient getoetst te worden aan het (beperkende) voorschrift van artikel 9.1. van het GRUP 'Afbakening grootstedelijk gebied Gent - deelproject 6C Parkbos',

en terwijl, tweede onderdeel, de kwalificatie van het begrip 'agrarische bedrijven voor intensieve veeteelt', in zijn spraakgebruikelijke zin begrepen, afhankelijk is van de vraag of, met het oog op de verhoging van de productiviteit, wordt ingegrepen op de natuurlijke processen, wat op de eerste plaats betekent dat bijvoeding van de dieren een essentieel onderdeel uitmaakt van de exploitatie, wat op zich nog niet uitsluit dat de betrokken dieren op weiland worden gezet en de voederwinning (geheel of gedeeltelijk) gebeurt met bedrijfseigen voortbrengselen,

en terwijl, de door de deputatie aangehaalde elementen om te besluiten dat het bedrijf in kwestie niet als een agrarisch bedrijf voor intensieve veeteelt kan worden beschouwd, met name het feit dat aan de dieren zoveel mogelijke buitenloop wordt gegeven, het niet gaat om een loutere vetmesterij nu ook zoogkoeien worden gehouden, elk landbouwbedrijf een zekere mechanisatie heeft ingevoerd en streeft naar optimale productiviteit, een bedrijf dat huisvesting kan geven aan 144 runderen geen grootschalig landbouwbedrijf is, het feit dat niet alle voeders op het bedrijf zelf wordt geproduceerd nog niet betekent dat het gaat om een intensieve veehouderij en het begrip intensieve landbouw of landbouw met een industrieel karakter op vandaag quasi uitsluitend zou worden gehanteerd voor pluimveekwekerijen of varkenshouderijen, geen pertinente criteria zijn ter kwalificatie van het begrip 'agrarisch bedrijf voor intensieve veeteelt', nu die elementen niets zeggen over de vraag of in casu, met het oog op de verhoging van de productiviteit, wordt ingegrepen in de natuurlijke processen,

en terwijl, in casu nochtans vaststaat dat de bedrijvigheid afhankelijk is van bijvoeding, minstens tijdens de wintermaanden, maar wellicht het hele jaar door wat alleen al blijkt uit de beslissing van de deputatie van 8 maart 2012 over de milieuvergunningsaanvraag die het immers heeft over een maandelijks aanvoer van krachtvoerders en het feit dat volgens dezelfde milieuvergunningsaanvraag de exploitatie primair gericht is op het afmesten van runderen,

en terwijl, ten overvloede, het enkele feit dat de runderen 8 maanden per jaar zouden grazen op weidegronden, niet wegneemt dat ze dan nog steeds 4 maanden per jaar verblijven in een loods van 23 meter op 50 waar de runderen dan essentieel afhankelijk blijken te zijn van bijvoeding met ruwvoerders,

en terwijl, de deputatie aldus verkeerdelijk tot de conclusie komt dat de betrokken bedrijfsactiviteit verenigbaar is met het stedenbouwkundig voorschrift uit artikel 9.1. van het GRUP 'Afbakening grootstedelijk gebied Gent - deelproject 6C Parkbos', zodat die beslissing bijgevolg niet alleen strijdig is met het vermelde stedenbouwkundig voorschrift maar tevens blijk geeft van een onzorgvuldige en onredelijke beoordeling van dat voorschrift en bijgevolg evenzeer is aangetast met een gebrek in de materiële motivering.

Toelichting bij het eerste middel

Het aangevraagde is gelegen binnen het GRUP Grootstedelijk gebied Gent- deelproject 6C- Parkbos. Het voorwerp van de aanvraag is gelegen in een zone voor landbouw.

Art. 9. 1 van het GRUP bepaalt echter dat nieuwe agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, toeleverende en dienstverlenende activiteiten en landbouwverwante activiteiten niet zijn toegelaten.

Zoals blijkt uit de inhoud van de bestreden beslissing, worden heel veel inspanningen gedaan om de voorgenomen landbouwbedrijvigheid alsnog conform de

stedenbouwkundige voorschriften te kunnen beoordelen, door meteen op twee paarden te wedden. Enerzijds zou de landbouwbedrijvigheid niet nieuw zijn, zodat deze niet onder het toepassingsbereik van de geciteerde voorschriften zou vallen; anderzijds wordt betoogd dat de bedrijvigheid geen intensieve veeteelt betreft. Blijkbaar weet de vergunnende overheid het zelf ook niet zo goed meer.

Hoe dan ook, in beide hypothesen komt het aangevraagde, in het licht van de planologische context, niet voor vergunning in aanmerking.

Er is sprake van een nieuwe agrarische activiteit (eerste onderdeel)

In een poging om de voorgenomen bedrijvigheid van de aanvrager alsnog te onttrekken aan de kwalificatie van 'intensieve veeteelt', houdt de bestreden beslissing de stelling aan dat de aanvraag niet het realiseren van een nieuw landbouwbedrijf beoogt, maar wel het herlokaliseren van het ca. 400m meer naar het noorden gelegen bestaande bedrijf van de aanvrager. De deputatie is van oordeel dat dan ook geen nieuw agrarisch bedrijf voorligt.

Deze zienswijze kan niet worden aangenomen.

Op de eerste plaats dient terzake te worden opgemerkt dat in de bestreden beslissing een standpunt wordt ingenomen dat niet valt te verzoenen met het gezag van gewijsde van het tussengekomen vernietigingsarrest nr. A/2013/0695.

De Raad heeft zich in dit arrest al over meerdere toetsingselementen uitgesproken. Aan deze elementen is een gezag van gewijsde verbonden, welke dan ook niet meer kunnen worden betwist en of bij de herbeoordeling worden genegeerd.

In het arrest van Uw Raad werd meer specifiek geoordeeld:

Er moet echter vastgesteld worden dat de bestreden vergunningsbeslissing bij de beoordeling van het aangevraagde wel degelijk uitgaat van het gegeven dat het aangevraagde een nieuw agrarisch bedrijf betreft. Indien dit niet het geval zou zijn zouden de overwegingen onder 'de Juridische aspecten' in de bestreden beslissing, waarin wordt geoordeeld dat het aangevraagde niet kan beschouwd worden als een intensief veeteeltbedrijf, volledig zinloos en overbodig zijn.

Los van wat Uw Raad op dit punt heeft vastgesteld, is het standpunt van de deputatie aberrant.

Het kan niet worden betwist dat op de betrokken bouwplaats nieuwe constructies komen, en eveneens een nieuwe hinderlijke inrichting voor het exploiteren van een landbouwbedrijf, onder meer omvattend het houden van 120 runderen, zal worden uitgebraat. Daarom ook is precies een nieuwe stedenbouwkundige vergunning en een nieuwe milieuvergunning aangevraagd.

Het is onbetwistbaar dat daarom sprake is van een nieuw agrarisch bedrijf.

Anders dan de bestreden beslissing voorhoudt, doen het feit dat de aanvrager voorheen in de buurt een (zelfs vergelijkbaar) landbouwbedrijf heeft uitgebraat en dat de aanvrager ook exploitant zal zijn van het nieuwe bedrijf niet anders besluiten. Dit mag dan wel zo zijn vanuit bedrijfseconomisch oogpunt, vanuit juridisch standpunt kan die stelling niet worden aangehouden.

Het stedenbouwkundige voorschrift uit artikel 9.1. heeft uiteraard een stedenbouwkundige uitlegging, geen bedrijfseconomische. In die zin begrepen is een nieuwe activiteit, een activiteit die vanuit ruimtelijk oogpunt voordien niet op de locatie in kwestie aanwezig was.

Ook eerder hadden de deputatie en vervolgens de minister bij de beoordeling van de milieuvergunning geoordeeld dat het gaat om een nieuwe agrarische bedrijvigheid. Eerder had de deputatie bij het beoordelen van het beroep over de beslissing van het gemeentebestuur van De Pinte over de stedenbouwkundige vergunning evenzeer eenzelfde standpunt ingenomen. Het departement Landbouw en Visserij, Duurzame Ontwikkeling (buitendienst Oost-Vlaanderen) spreekt trouwens evenzeer van een 'nieuwe' bedrijfszetel. En ook het auditoraat bij de Raad van State in de geciteerde schorsings- en annulatiezaak heeft zich daarbij aangesloten.

Tot slot, en ten overvloede, wordt vastgesteld dat het voorschrift van artikel 9.1. de hypothese van zich herlocaliserende bedrijven niet regelt. Had de plannende overheid dat wel wenselijk gevonden, dan had men dat ongetwijfeld ook expliciet geregeld.

Het staat dan ook vast dat het in casu gaat om een nieuw agrarisch bedrijf.

Er is sprake van een agrarisch bedrijf voor intensieve veeteelt (tweede onderdeel)
Intensieve veeteelt" dient in het kader van het GRUP in zijn spraakgebruikelijke betekenis te worden geïnterpreteerd.

Uw Raad oordeelde in het reeds geciteerde arrest nr. A/2013/0695:

De verwerende partij lijkt derhalve in haar antwoordnota te stellen dat onder 'intensieve veeteelt' een bedrijf dient te worden begrepen dat gericht is op de hoogst mogelijke productiviteit en lijkt daarmee aan te sluiten op de overwegingen in het arrest van de Raad van State nr. 81 072 van 17 juni 1999, waarde verzoekende partijen naar verwijzen. De Raad van State overweegt in dit arrest dat het koninklijk besluit van 28 december 1972 geen nadere omschrijving van het begrip 'Intensieve veeteelt' geeft, waarna wordt verwezen naar de spraakgebruikelijke betekenis van het woord in "Van Dale 'Hedendaags Nederlands" waarin 'intensieve veehouderij' omschreven wordt als 'gericht op de hoogst mogelijke productiviteit'. Er moet inderdaad worden vastgesteld dat het begrip 'intensieve veeteelt' evenmin wordt toegelicht of gedefinieerd in het GRUP 'Deelproject 6C Parkbos', zodat bij interpretatie van artikel 9 kan worden aangesloten bij de spraakgebruikelijke betekenis.

In het auditoraatsverslag, in de procedure met rolnummer 207.954, wordt dit begrip als volgt geduid (stuk 1):

Er moet vooreerst voor alle duidelijkheid op worden gewezen dat, na het arrest nr. 81.072 van 17 juni 1999, waarin werd overwogen dat artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit het criterium grondgebondenheid niet hanteert voor veeteelt- bedrijven, maar enkel voor agrarische bedrijven met industrieel karakter, de Raad van State in het arrest nr. 184.730 van 25 juni 2008, op grond van een vergelijking van de Nederlandse en de Franse tekst van die bepaling, heeft geoordeeld dat het betreffende criterium wel degelijk ook geldt voor agrarische bedrijven voor intensieve veeteelt. **Dit heeft evenwel geen belang voor huidige vordering tot schorsing, omdat hier geen interpretatie van genoemde bepaling van het Inrichtingsbesluit in het geding is, maar een interpretatie van artikel**

9 van het Gewestelijk RUP Afbakening Grootstedelijk Gebied Gent, deelproject 6C Parkbos, waarin het criterium 'niet aan de grond gebonden' niet is opgenomen.

*In beide genoemde arresten heeft de Raad van State impliciet maar zeker aangenomen dat het criterium 'niet aan de grond gebonden' niet reeds vervat zit in de term 'agrarische bedrijven voor intensieve veeteelt'. Als dat wel zo zou zijn, zou er geen nood hebben bestaan aan interpretatie. Waar het arrest nr. 81.072 oordeelde dat de afstandsregels van artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit geldt voor alle agrarische bedrijven voor intensieve veeteelt, oordeelde arrest nr. 184.730 dat deze regel enkel geldt voor die agrarische bedrijven voor intensieve veeteelt die niet aan de grond gebonden zijn. Zoals gezegd komt het criterium 'niet aan de grond gebonden' niet voor in de toepasselijke stedenbouwkundige voorschriften van het Gewestelijk RUP. **Het gegeven dat bedrijven voor intensieve veeteelt vaak niet aan de grond gebonden zijn, lijkt geen voldoende reden om aan te nemen dat de Vlaamse Regering bedoelde dat criterium in de stedenbouwkundige voorschriften van het RUP te incorporeren in de term bedrijven voor intensieve veeteelt, waardoor per definitie slechts bedrijven die niet aan de grond gebonden zijn bedrijven voor intensieve veeteelt zouden kunnen zijn.***

*Naast het veronderstelde grondgebonden karakter motiveert de bestreden beslissing de bestaanbaarheid met de stedenbouwkundige enkel door te wijzen op de aard van de exploitatie, zijnde een rundveebedrijf, en naar de omvang ervan, waarmee het vergunde aantal van 120 runderen wordt bedoeld. Het RUP maakt echter geen onderscheid tussen verschillende soorten dieren, en niemand zal tegenspreken dat een rundveebedrijf een bedrijf voor veeteelt is. Het aantal runderen dat wordt gehouden staat op zich los van de aard van de bedrijfsvoering. Dat de runderen 8 maanden per jaar zouden grazen op weidegronden, wat geen vergunningsplichtige exploitatie is, neemt niet weg dat ze dan nog steeds 4 maanden per jaar verblijven in een loods van 23 meter op 50, waarvoor wel een milieuvergunning noodzakelijk is. Belangrijk is vooral dat het niet zo is dat de runderen enkel gevoederd worden door ze 8 maanden per jaar buiten te laten grazen, en door ze de resterende 4 maanden in de stal te voederen met (op het bedrijf zelf geproduceerde) ruwe voeders. Bovenop die beide voedingsbronnen krijgen de dieren krachtvoerders. De beslissing van de Deputatie heeft het over een maandelijkse aanvoer van krachtvoerders, de bestreden beslissing over de aanvoer ervan 5 maal per jaar. **De kwalificatie van landbouw en veeteelt als extensief dan wel intensief heeft betrekking op de mate waarin er wordt ingegrepen op de natuurlijke processen die er de basis van zijn, ter verhoging van de productiviteit. Vanuit die benadering is het allerminst evident om de vergunde inrichting als een bedrijf voor niet-intensieve veeteelt te kwalificeren.***

Deze kwalificatie is geen zaak van beleidsmatige appreciatie, maar van de correcte interpretatie van de dwingende stedenbouwkundige voorschriften van het RUP. Door vast te stellen dat het eerste onderdeel van het eerste middel ernstig is in de mate dat er in wordt aangevoerd dat de verwerende partij de stedenbouwkundige voorschriften niet correct lijkt te hebben geïnterpreteerd, en dat haar beoordeling aangaande de overeenstemming van de vergunde exploitatie met die voorschriften daardoor gesteund lijkt te zijn op niet relevante criteria, zou de Raad van State zich niet in de plaats stellen van de verwerende partij.

De verzoekende partijen sluiten zich aan bij deze analyse, die vanuit juridisch oogpunt een juiste en redelijke interpretatie inhoudt van wat binnen de context van het GRUP dient te worden verstaan onder 'intensieve veeteelt'.

Wanneer men het aangevraagde landbouwbedrijf toetst aan die spraakgebruikelijke interpretatie van het begrip intensieve veeteelt komt men onontkoombaar tot de vaststelling dat er in voorliggend geval wel degelijk sprake is van intensieve veeteelt.

Op de eerste plaats is er de aard van de activiteit. **Bijlage E4 van de milieuvergunningsaanvraag stelt daaromtrent expliciet ‘Er worden runderen afgemest tot slachtrijpe dieren’**, en de milieuvergunning heeft dit bevestigd waar die vaststelt dat ‘de runderen op de inrichting worden afgemest tot slachtrijpe dieren, met uitzondering van 14 melkkoeien’ (**stuk 18**, pag. 7, par. 5). In die context hoeft het niet te verbazen dat er een maandelijkse aanvoer van krachtvoerders plaatsvindt, wat wordt bevestigd door het advies van de PMVC (**stuk 21**, pag. 18 – behandeling bezwaar mobiliteit) en door de deputatiebeslissing over de milieuvergunningsaanvraag (**stuk 22**, pag. 5 en pag. 13)

Het is dan ook zonder meer duidelijk dat de exploitatie van de inrichting specifiek gericht is op het vetmesten van de runderen. **Bij een dergelijke vetmesterij is het ingrijpen op natuurlijke processen ter verhoging van de productiviteit evident.** ‘Afmesten’ houdt volgens de spraakgebruikelijke betekenis van dat woord immers in dat men dieren slachtrijp maakt door het aanbieden van overvloedig en calorierijk voedsel zodat deze in gewicht aankomen ... en door voederen vet maken ... . Dit alleen al wijst op het ingrijpen op natuurlijke processen.

Het is trouwens opmerkelijk dat de bestreden beslissing zeer vlug over dit aspect heenstapt, stellend dat het hier niet gaat om een loutere vetmesterij. Wat de bestreden beslissing klaarblijkelijk ontgaat, is dat de vetmesterij in casu klaarblijkelijk dominant is, wat blijkt uit de milieuvergunningsaanvraag (**stuk 12**). Anders gesteld, van de 120 runderen die vergund zijn (de aanvraag had zelfs betrekking op 144 runderen), worden er slechts 14 (of amper 10%) ingezet voor andere doeleinden dan het afmesten. Dat het nieuwe bedrijf geen ‘loutere vetmesterij’ is en er op de nieuwe locatie niet alleen standplaatsen voor slachtvee, maar ook standplaatsen voor enkele zoogkoeien en jongvee is voorzien, doet niet anders besluiten.

De enkele omstandigheid dat het bedrijf de vleesveehouderij combineert met akkerbouwteelt, dat de omvang van de dieren beperkt is tot 120, dat de dieren in dit kader ook op eigen grasland worden geplaatst en met bedrijfseigen voeding zouden worden gevoed, is overigens niet van aard noch decisief om te besluiten dat de inrichting geen intensieve veeteelt betreft. Dat het bedrijf de veeteelt combineert met akkerbouwteelt zegt inderdaad nog niets over de aard van de bedrijfsvoering, meer specifiek het gedeelte dat betrekking heeft op de veeteelt. Evenmin zegt de omvang van het aantal dieren iets over de aard van de bedrijfsvoering. Deze aspecten zijn bijgevolg op zich niet bepalend om het al dan niet intensief karakter van het veeteeltbedrijf te definiëren. De auditeur kwam in zijn geciteerd verslag ook al tot die bevinding.

Wel bepalend is het ingrijpen op natuurlijke processen met het oog op een hoge productiviteit. Een relevant gegeven om tot een dergelijk ingrijpen te besluiten, is de afhankelijkheid van bijvoeding, want dit wijst op een streven naar een hoge productiviteit.

Daargelaten de vraag of het vetmesten of afmesten nu dominant aanwezig is in het landbouwbedrijf (de milieuvergunningsaanvraag laat daar nochtans weinig twijfel over bestaan), zijn er in casu alvast voldoende indicaties voorhanden dat de grond niet de

belangrijkste productiefactor is, nu voor het voederen van deze runderen de eigen productie kennelijk niet volstaat.

De bewering van de aanvrager, zoals geciteerd in de bestreden beslissing (**stuk 1**, pag. 8), dat hij voorziet in de eigen voedselvoorziening, mist geloofwaardigheid en dient in ieder geval sterk gerelativeerd te worden. Dit wordt ook vastgesteld door de auditeur:

'Dat de runderen 8 maanden per jaar zouden grazen op weidegronden, wat geen vergunningsplichtige exploitatie is, neemt niet weg dat ze dan nog steeds 4 maanden per jaar verblijven in een loods van 23 meter op 50, waarvoor wel een milieuvergunning noodzakelijk is. Belangrijk is vooral dat het niet zo is dat de runderen enkel gevoederd worden door ze 8 maanden per jaar buiten te laten grazen, en door ze de resterende 4 maanden in de stal te voederen met (op het bedrijf zelf geproduceerde) ruwe voeders. Bovenop die beide voedingsbronnen krijgen de dieren krachtvoerders.'

Ook de PSA erkent dit nu in het verslag, waarin wordt toegegeven dat het slachtvee (dat volgens de milieuvergunningsaanvraag trouwens het merendeel van de vergunde veestapel betreft) **tijdens de wintermaanden én in de afmestfase op stal wordt gehouden.**

Ten overvloede kan bovendien nog worden gewezen op het volgende. De aanvrager stelt te beschikken over 15,94 ha grasland (zie punt 1.8 van de bestreden beslissing). Het aantal vergunde runderen bedraagt 120. Volgens de gebruikelijke landbouwdeskundige berekeningsmethodes ... houdt dit in dat men bij compleet beweiden (dus met een laag externe bijvoeding) slechts 1 tot 3 runderen kan houden per ha beweidbaar oppervlak. Dit betekent dat in deze hypothese in een maximumscenario van compleet beweiden de aanvrager slechts 48 runderen (15,94ha x 3 koeien/ha) zou kunnen houden. Kiest men voor een scenario 'combi-weiden' dat kan men 3-6 koeien per ha plaatsen, mits wordt voorzien in bijvoeding afhankelijk van de graskwaliteit en -opname. Ook dit scenario is in casu niet realistisch, want zelfs in een maximumscenario van combi-weiden kan de aanvrager slechts 96 koeien houden, en dan nog onder voorbehoud van bijvoeden indien nodig. Dus ook volgens de landbouwdeskundige berekeningsmethodes is **het enige realistische scenario dat van 'compact weiden', waarin men 6 tot 10 koeien per ha kan houden, mits uitgebalanceerde bijvoeding.** In dit scenario kan de aanvrager het beoogde (vergunde) aantal runderen inderdaad houden, maar dit betekent meteen dat het bijvoederen van de runderen een essentieel onderdeel uitmaakt van de landbouwbedrijvigheid. Of, anders gesteld, **de aanvrager kan nooit de beoogde (hoge) productiviteit halen (het houden van het aangevraagd/vergund aantal koeien), zonder dat het uitgebalanceerd bijvoederen essentieel en permanent onderdeel uitmaakt van de bedrijvigheid.**

Dat er nog heel wat voeders extern zullen moeten betrokken, hoeft trouwens niet te verbazen nu de aanvrager de akkerbouwteelt blijkbaar wil verkopen. In de bijlage E4 van de milieuvergunningsaanvraag wordt door de aanvrager zelf gesteld dat de akkerbouwteelten zullen worden verkocht op de site via de winkel. Anders gesteld, de bewering van de exploitant dat de akkerbouwteelt dient om de eigen veestapel vet te mesten dient alvast sterk gerelativeerd te worden, nu de exploitant zelf stelt dat de akkerbouwteelt zal worden verkocht.

Dit alles doet onmiskenbaar besluiten dat de bedrijfsvoering van de aanvrager wel degelijk, met het oog op een hoge productiviteit, essentieel ingrijpt op de natuurlijke processen.

In de bestreden beslissing wordt dit aspect al te stiefmoederlijk afgedaan onder verwijzing naar de nietszeggende motivering dat 'geen enkel bedrijf kan produceren met zelf geteelde voeders en dus alle Vlaamse veehouderijen intensieve veehouderijen zouden zijn'. Het kan dan misschien wel waar zijn dat alle bedrijven produceren met bijvoeding, punt is dat in casu de externe aanvoer van bijvoeding een essentiële factor is om de hoge productiviteit te kunnen vrijwaren. Ook de overige door de deputatie aangehaalde elementen om te besluiten dat het bedrijf in kwestie niet als een agrarisch bedrijf voor intensieve veeteelt kan worden beschouwd, met name het feit dat aan de dieren zoveel mogelijke buitenloop wordt gegeven, elk landbouwbedrijf een zekere mechanisatie heeft ingevoerd en streeft naar optimale productiviteit, een bedrijf dat huisvesting kan geven aan 144 runderen geen grootschalig landbouwbedrijf is en het begrip intensieve landbouw of landbouw met een industrieel karakter op vandaag quasi uitsluitend zou worden gehanteerd voor pluimveekwekerijen of varkenshouderijen, geen pertinente criteria zijn ter kwalificatie van het begrip, nu die niets zeggen over de vraag in welke mate in casu, met het oog op de verhoging van de productiviteit, wordt ingegrepen in de natuurlijke processen.

*In het licht van wat voorafgaat, kan men niet anders dan tot besluit komen dat het aangevraagde een **intensieve veehouderij is en bijgevolg onverenigbaar is met de voorschriften van het GRUP Parkbos.***

Dat het door de verzoekers ingenomen standpunt allerm minst wereldvreemd is, blijkt ook uit de adviezen van de gespecialiseerde overheden, uitgebracht naar aanleiding van het beroep tegen de milieuvergunning.

*Zo stelt het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed in haar ongunstig advies van 2 mei 2012 (**stuk 11**):*

*De term '**intensieve veeteelt of industrieel karakter**' is niet in het ruimtelijk uitvoeringsplan (zowel in het deelproject Parkbos als in de toelichtingsnota van het globale gewestelijk ruimtelijk afbakeningsplan zoals oorspronkelijk goedgekeurd door Vlaamse Regering op 16 december 2005) gedefinieerd, daarom dient de **algemeen gangbare betekenis** aangehouden.*

Een bedrijfsvoering zoals hier aangevraagd, waar binnen een enkel geconcentreerde vestiging, onafhankelijk van aanliggende cultuur- of weidegronden, dergelijk aantal runderen wordt gekweekt dient in algemene zin als intensief aangenomen.

*Ook de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie komt in haar ongunstig advies van 3 juli 2012 tot dezelfde conclusie (**stuk 8**):*

*Dat de termen 'intensieve veeteelt' of 'industrieel karakter' niet zijn gedefinieerd in het ruimtelijk uitvoeringsplan; dat een **bedrijfsvoering zoals hier aangevraagd waar dergelijk aantal runderen worden gekweekt in algemene zin als intensief moet beschouwd worden.***

De Raad voor Vergunningsbetwisting stelde in het arrest nr. A/2013/0695 overigens zelf ook reeds een tegenindicatie vast waaruit blijkt dat het allerm minst evident is om het bedrijf in casu niet als industriële veeteelt te beschouwen, en precies ook hier was de externe voederaanvoer een belangrijk element.

De Raad stelde vast dat er meerdere elementen zijn die er op wijzen dat het aangevraagde gericht is op een hoge productiviteit:

De Raad kan daarbij echter niet naast de gegevens kijken die vermeld worden over het aangevraagde bedrijf. In het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 27 november 2012, waarin beslist is over de milieuvergunningsaanvraag. In dit besluit wordt onder meer vermeld 'dat dieren gedurende 8 maanden per jaar buiten verblijven en alleen in de winterperiode in de stal verblijven' en 'dat er slechts 5 maal per jaar voeders geleverd worden en de voedersilo's zich binnen in de loods bevinden'. Uit deze vermeldingen blijkt derhalve dat de dieren een derde van het jaar in de stal verblijven en dat er niet onbelangrijke toelevering is van 'voeders' voor de dieren, die kan gericht zijn op het bereiken van een hoge productiviteit. De verwerende partij stelt in de antwoordnota dat een exploitatie gericht op het afmesten tot slachtrijpe dieren, niet per se betekent dat het intensieve veeteelt betreft. Het is dan echter de taak van het vergunningverlenend bestuursorgaan om te onderzoeken en te beoordelen of de concrete exploitatie als 'intensief' moet beschouwd worden, waarbij het allerminst evident is om een exploitatie die gericht is op een hoge productie te beschouwen als niet intensief.

Uit die overwegingen lijkt alvast te kunnen worden afgeleid dat ook de Raad lijkt aan te nemen dat het niet evident is om een inrichting die dominant gericht is op het afmesten van dieren (wat hier ook het geval is), niet te beschouwen als niet intensief. In de bestreden beslissing doet de deputatie verder nog heel erg zijn best om te overtuigen wat de aanvrager allemaal nog (meer) zou kunnen (moeten) doen met het oog op het verhogen van zijn productiviteit (slachtvee constant op stal houden; vee op roosters houden; kalveren aankopen van fokbedrijven in Wallonië; meer kweken van maïs, enz.). Dit doet er echter allemaal niet toe in het licht van wat hier voorafgaat. Dat de landbouwer nog beter zou kunnen doen, neemt uiteraard niet weg wat hij met zekerheid wel zal doen en dit op zich wijst al op een intensieve veeteelt.

Het eerste middel is gegrond.

...

De verwerende partij repliceert:

" ...

In een eerste middel beroepen verzoekende partijen zich op een schending van artikel 9.1 van het GRUP "Afbakening grootstedelijk gebied Gent- deelproject 6C Parkbos", art. 2.2.2, §1, vierde lid VCRO, alsmede de materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel en het gezag van gewijsde van de arresten van 26 november 2013 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Verzoekers menen dat het hier niet om een 'nieuw agrarisch bedrijf' in de zin van artikel 9.1 gaat en dat er wel degelijk sprake is van een bedrijf voor intensieve veeteelt.

Het bestreden besluit overweegt in verband met de toepassing van artikel 9.1 het volgende:

" De voorschriften van het gewestelijk rup laten op deze plek alle werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functiewijzigingen toe die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van het landbouwbedrijf. Een landbouwbedrijfszetel mag enkel de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woningen van de exploitanten bevatten, evenals verblijfgelegenheden, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaken. Nieuwe

agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, toeleverende en dienstverlenende activiteiten en landbouwverwante activiteiten zijn niet toegelaten.

Uit deze bepalingen volgt dat in de gebieden bestemd voor landbouw onder meer alle werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functiewijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van het landbouwbedrijf vergunbaar of toegelaten zijn, met uitzondering van (a) nieuwe agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, (b) toeleverende en dienstverlenende activiteiten, en (c) landbouwverwante activiteiten.

De restricties voor 'nieuwe agrarische bedrijven' die uit deze bepaling volgen, gelden derhalve niet voor 'bestaande agrarische bedrijven'.

Deze aanvraag beoogt niet het realiseren van een 'nieuw landbouwbedrijf' maar het herlokaliseren van het ± 400 m meer naar het noorden gelegen bestaande bedrijf van appellant, dat op zijn huidige inplantingsplaats -die eveneens aansluit bij de westelijk gelegen woonwijk- door het gewrup onvoldoende toekomstmogelijkheden heeft. Het gaat hier bijgevolg wel degelijk om werken die nodig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van het reeds bestaand landbouwbedrijf.

Er komt dan ook geen nieuw bedrijf aan deze zijde van de westelijk aanpalende woonwijk en op deze plek binnen het gewrup, het aantal landbouwbedrijven blijft gelijk".

Het is niet kennelijk onredelijk om het landbouwbedrijf van de vergunningsaanvrager als een reeds bestaand landbouwbedrijf te beschouwen. Het bedrijf bestaat immers al, maar wenst nu enkele honderden meters op te schuiven naar aanleiding van de bestemmingswijzigingen in het GRUP. Zo wordt het bedrijf verplaatst van de nieuwe zone 'kasteelparkgebied' naar een zone die vroeger bestemd was als park en nu door het GRUP aangeduid wordt voor landbouw. Het is immers niet de bedoeling van het GRUP Parkbos om landbouw te weren, integendeel, er werd uitdrukkelijk geopteerd voor het maximale behoud van de bestaande landbouw in de groenpool Parkbos (zie toelichtingsnota p.11). De afstand van verplaatsing is –zeker voor een bedrijf van die omvang- bovendien niet van aard om te stellen dat het hier om een bedrijf gaat dat 'nieuw' is in het betrokken gebied. Er kan dan ook bezwaarlijk gesteld worden dat het om een bestaand bedrijf gaat dat vanuit ruimtelijk oogpunt wel nieuw is. De verplaatsing kan bovendien zeker als nodig of nuttig voor de landbouwbedrijfsvoering beschouwd worden, nu het bedrijf zonevreed geworden is. Het voorschrift sluit nieuwe agrarische bedrijven uit maar laat nieuwe bouwwerken wel degelijk toe.

Deze zienswijze is zeker niet in strijd met het gezag van gewijsde van uw vorige arresten in deze zaak, zoals verzoekers beweren. In het arrest nr. A/2013/0695 van 26 november 2013 stelt uw Raad enkel vast dat in de vorige beslissing van de deputatie uitgegaan was van het gegeven dat het een nieuw agrarisch bedrijf betrof en tussenkomen partij daardoor niet kon opwerpen dat dat niet het geval was.

Ten overvloede en slechts in secundaire orde, overweegt het bestreden besluit dat er bovendien ook geen sprake is van een bedrijf voor intensieve veeteelt. Deze vaststelling wordt uitgebreid gemotiveerd:

"Subsidiar dient gesteld dat het hier in geen geval gaat om intensieve veeteelt of om een bedrijf met industrieel karakter.

Deze termen zijn in het rup niet gedefinieerd, zodat er interpretatie mogelijk is. Het gaat immers niet om binaire begrippen, maar om begrippen waar gradaties in zijn.

Stellen dat op deze plek enkel nieuwe bedrijven kunnen aanvaard worden die hun gronden extensief laten begrazen is onrealistisch, immers enkel in functie van natuurbeheer is extensieve begrazing aangewezen, terwijl hier voor deze plek in het rup wel degelijk voor landbouw gekozen werd.

De argumentatie van het college van burgemeester en schepenen om tot het besluit te komen dat het hier wel gaat om intensieve veeteelt of om een bedrijf met industrieel karakter gaat niet op. De landbouw wordt vandaag de dag in het algemeen gekenmerkt door een graad van mechanisatie en schaalvergroting, die zich ook in andere sectoren doorzet, zodat bezwaarlijk op basis daarvan kan gesteld worden dat het hier om een intensief of industrieel bedrijf gaat. Daarenboven toont het college van burgemeester en schepenen niet aan waarom de hoeveelheid dieren zonder ver doorgedreven mechanisatie niet kunnen vetgemest worden.

De dienst MER binnen LNE heeft intensieve veehouderij gedefinieerd als: "een andere benaming voor niet-grondgebonden veehouderij. Dit zijn bedrijven die, in tegenstelling tot bvb de melkveehouderij niet gebonden zijn aan land voor hun voedselvoorziening en mestafzet. Typische sectoren zijn de varkenshouderij, de pluimveehouderijen en de mestkalverhouderijen zoals opgenomen in VLAREM." Het bedrijf van appellant valt niet onder deze definitie

Volgens Van Daele is een intensieve veehouderij (afhankelijk van de geraadpleegde versie van de Van Daele) 'gericht op de grootst mogelijke productiviteit. Grootchalig en sterk gemechaniseerd' (gedrukte dikke Van Daele) of 'met veel dieren op weinig grond' (online versie).

Het gaat volgens Van Daele dus om een veehouderij die de grootst mogelijke productiviteit nastreeft door grootschaligheid en sterke mechanisatie.

Elk bedrijf met een economische finaliteit streeft naar een voldoende hoge productiviteit om een leefbaar inkomen te behalen. Elk landbouwbedrijf heeft een zekere mechanisatie ingevoerd voor de werkzaamheden op het land en op de boerderij. Er vanuit gaand dat bedrijven altijd streven naar de hoogst mogelijke productiviteit zoals de buren en de gemeente voorhouden zou elke Vlaamse veehouderij een intensieve veehouderij zijn. Dit kan niet de bedoeling geweest zijn want dan zou het zinloos zijn om een onderscheid te maken in de stedenbouwkundige voorschriften.

*Het bedrijf in kwestie is een klassieke Vlaamse rundveehouderij, **de meest extensieve deelsector in de Vlaamse gangbare landbouw.***

Elk bedrijf streeft een optimale productiviteit na, binnen de randvoorwaarden van de wetgeving, een lastenboek van een label (Meritus, biolabel,...), de afnemer van het vee (lastenboek Colruyt, ...) of de eigen inzichten. In een aantal gevallen kan de hoogst mogelijke productiviteit beoogd worden maar steeds met beperkingen door de randvoorwaarden van de wetgeving. Het aantal dieren wordt beperkt, gebruik van antibiotica en groeibevorderende middelen is beperkt in Europa (in andere landen niet waardoor zij wel naar de maximale productie kunnen streven), enz.

*Het bedrijf Van Hoorde streeft niet de 'hoogst mogelijke productiviteit' na. Op dit bedrijf houdt de bedrijfsleider er aan de dieren **zoveel mogelijk buitenloop** te geven. Een aantal dieren loopt bij goed weer zelfs in de winter buiten. **Ook het slachtvee loopt zo lang mogelijk buiten** en wordt enkel in de winter en in de afmestfase op stal gehouden.*

Dit kost hem productiviteit maar levert een diervriendelijkere veehouderij op en een beter imago. Het vergt meer grond, minder input van arbeid, extern voeder en kunstmest en is dus extensiever.

Voor de hoogst mogelijke productiviteit kan hij het slachtvee beter het jaar door op stal houden van jongs af. Zo zouden ze computergestuurd kunnen gevoederd worden, verdoen ze geen energie met rondlopen en afstanden afleggen om hun kost bijeen te grazen, kunnen meer voeder en dus nutriënten opnemen, krijgen een constantere voedingssamenstelling wat beter is voor de pens- en dramwerking, ze groeien sneller, kunnen van korterbij opgevolgd worden, hebben minder last van parasieten, het stalklimaat is beter te regelen (dieren worden niet nat, verspillen geen energie om zich warm te houden, hebben geen last van warmte in de zomer,...), enz.

*Voor de hoogste productiviteit kan hij ook beter alle kalveren aankopen van fokbedrijven uit Wallonië in plaats van **zoogkoeien aan te houden en zelf de kalveren op te kweken**. De cyclus met eigen zoogkoeien is langer, er is meer grond nodig, de zoogkoeien vergen meer opvolging en risico enz. Zoogkoeien lopen typisch het grootste deel van het jaar buiten en grazen op minder sterk bemest grasland. Ze kunnen extensievere graasweiden onderhouden en passen op die manier perfect in het beheer van een landschap zoals het parkbos Gent. Deze manier van werken vergt minder input van extern voeder, kunstmest, sproeistoffen enz. en vergt meer grasland wat landschappelijk interessanter maar extensiever is dan maïs.*

Het gaat hier niet om een loutere vetmesterij. Op het bestaande bedrijf worden zoogkoeien gehouden waarvan de kalveren opgekweekt en afgemest worden. Dit zal ook op de nieuwe locatie zo zijn. In de milieuvergunning en op het inrichtingsplan van de stal zijn standplaatsen voorzien voor slachtvee maar ook voor jongvee en zoogkoeien (cfr de bindstallen, afkalfboxen, kleine kalverboxen en de steeds groter wordende boxen voor het doorschuivende jongvee en dan de ruime ingestrooide afmestboxen voor het slachtvee).

Op gespecialiseerde afmestbedrijven die naar de grootst mogelijke productiviteit streven worden de dieren op roosters gehouden met een zo groot mogelijk aantal dieren per box.

*Op dit bedrijf zijn **ruime ingestrooide boxen** voorzien waarin de dieren rustig en proper liggen. Dit kost productiviteit maar geeft een diervriendelijkere veehouderij met een beter imago en een betere gezondheid en kwaliteit van de dieren.*

*Voor de hoogste productiviteit in de voederwinning kan de boer beter minder grasland en meer maïs aanhouden. Maïs is zekerder naar oogst en kwaliteit, is efficiënter naar oogst toe (alles wordt in 1 keer geoogst i.p.v. in 5 maaibeurten), bevat meer energie en is vlot aan te vullen met sojaschroot. Gras is extensiever maar past beter in dit landschap, vergt minder gewasbeschermingsmiddelen, geeft minder uit- of afspoeling van nutriënten enz. Door een **groter aandeel grasland** aan te houden, kan ook de eigen voederwinning optimaler worden zodat minder extern eiwithoudend krachtvoer aangevoerd moet worden wat het bedrijf minder afhankelijk maakt van krachtvoer en extensiever is en het bedrijf beter past in het concept van het parkbos met veel permanent grasland.*

*Gemaaid gras zonder beweiding is productiever. Op dit bedrijf is **bewust gekozen om de dieren zoveel mogelijk te laten grazen**.*

*Een bedrijf dat de maximale productie nastreeft zal zich specialiseren om investeringen en arbeid zo efficiënt mogelijk in te zetten. Dit bedrijf is een **gemengd bedrijf** dat de vleesveehouderij combineert met de teelt akkerbouw en tuinbouw met thuisverkoop. Dit kost productiviteit maar zorgt voor een verbreding van arbeid en inkomen.*

Momenteel zijn er op het bedrijf slechts maximaal 80 runderen aanwezig. Voor de nieuwe stal is een vergunning voor 144 dieren gevraagd. Een uitbreiding van de veestapel is nodig om de (gedwongen) investering in een nieuwe vestiging rendabel te kunnen maken. Dit aantal dieren is ook naar Vlaamse normen (de bedrijven in het buitenland zijn veelal veel groter dan de Vlaamse) geen groot bedrijf. Die 144 dieren is het vergunde aantal dieren en dus het maximaal aantal dieren dat op het bedrijf ooit aanwezig mag zijn. Dit is dus een absoluut maximum. De gemiddelde bezetting op het bedrijf is beduidend lager en enkel in de winter staan de meeste van die dieren ook op stal. Buiten de zomer lopen de meeste runderen buiten in de weide.

De grootte van dit bedrijf komt overeen met ongeveer het **gemiddelde gespecialiseerde vleesveebedrijf** in Vlaanderen volgens de cijfers van het AMS (Afdeling Monitoring en Studie van het Departement Landbouw en Visserij).

Dit bedrijf is dus geen grootschalig bedrijf.

In de veehouderijen zijn varkenshouderijen, pluimveehouderijen en kalvermesterijen sterk gemechaniseerd. In deze intensieve veeteelttakken is zowat alles geregeld, geautomatiseerd en gemechaniseerd: mechanische ventilatie, verwarming, automatische voeding rechtstreeks vanuit de voedersilo, dosering en verdeling van medicatie via het drinkwaternet, afvoer van de mest onder de roosters naar een opslag, be- of verwerkingsinstallatie (varkens) of een droogband of container (pluimvee), bevochtigen of afkoelen van de lucht door vernevelen, het automatisch verzamelen van eieren, ...

Op een vleesveebedrijf zoals dit is er **geen klimaatregeling** (enkel een windgordijn dat manueel open of dicht kan), **geen automatische voederverdeling**, **geen automatische medicijnenverdeling**, enz.

De mest wordt niet automatisch uit de stal verwijderd maar wordt door de boer uit de stal weggehaald met de tractor of een lader. **Dieren worden individueel opgevolgd** en verzorgd en behandeld indien nodig. In de echte intensieve veehouderijen worden dieren per toom gevolgd en behandeld en niet individueel. De graad van mechanisatie is voor een bedrijf met 50 runderen niet hoger dan voor een bedrijf met 80, 140 of 200 runderen.

Dat niet alle voeders op het bedrijf zelf geproduceerd worden betekent niet dat het daarom een intensieve veehouderij is.

Geen enkel landbouwbedrijf kan produceren met alleen maar zelf geteelde voeders en dus zouden alle Vlaamse veehouderijen intensieve veehouderijen zijn. Dat kan niet de bedoeling geweest zijn want dan zou er geen onderscheid nodig zijn. Voor een optimale benutting van de zelf geteelde voeders zijn er aanvullingen nodig om het rantsoen in evenwicht te brengen. Afhankelijk van de teelt en het weer tijdens de groei en de oogst en bewaring zal de kwaliteit van de voeders anders zijn. Voor een continue groei in de afmestfase of in andere deelsectoren voor de continuïteit in de melkgift of de dracht is een aanvulling van eiwit en/of energie en vitaminen en mineralen nodig. **Op dit bedrijf wordt zowel gras als maïs geteeld om tot een zo evenwichtig mogelijk basisruwvoer te komen en zo weinig mogelijk krachtvoer te moeten aankopen.** Op die manier is het bedrijf zo weinig mogelijk afhankelijk van aangekochte voeders. Dit kost productiviteit maar zorgt voor een lagere ecologische voetafdruk dan met uitsluitend maïs en/of krachtvoer en een lagere kost.

Het zijn die krachtvoerders die aangevoerd worden op het bedrijf. Intensieve veehouderijen kopen een volledig voeder aan waar enkel nog water bijgegeven wordt voor de voedingsbehoefte van de dieren. Dit is hier niet het geval.

Dat was vroeger niet anders terwijl niemand een bedrijf met 10 melkkoeien en enkele zeugen in 1950 of in 2014 een intensief bedrijf zal noemen. Nochtans werd er toen ook al lijnzaadkoeken en andere aangekochte voeders bijgevoerd.

Het gegeven dat het ontwerp een machineloods (20 meter x 40 meter) omvat en een rundveestal voor 144 dieren (23 meter x 50 meter) met een overdekte mestvaalt, vloeit voort uit het feit dat appellant naast veeteelt ook akkerbouw doet, zodat machines wel degelijk noodzakelijk zijn. Hieruit kan dan ook bezwaarlijk geconcludeerd worden dat het om een intensief veeteeltbedrijf gaat.

*Gelet op de aard -een rundveebedrijf- en omvang -144 dieren- van de hier voorgestelde boerderij kan bezwaarlijk gesproken worden van intensieve veeteelt. Appellant toont op voldoende wijze aan dat de veeteelt wel degelijk een grondgebonden karakter heeft, onder meer omdat appellant over weidegronden beschikt in de nabijheid van de nieuwe site waardoor de dieren een groot deel van het jaar op weides grazen, en zelf kan instaan voor de productie van het benodigde voedsel. Ook het advies van de provinciale dienst Landbouw en Platteland bevestigt dit, net als het advies van Duurzame Landbouwwontwikkeling, dat stelt dat het om een **grondgebonden bedrijf** gaat.*

Het gegeven dat de dieren niet permanent buiten staan kan niet ingeroepen worden om van intensieve veeteelt te spreken, immers vanuit het oogpunt van het dierenwelzijn en gelet op de klimatologische omstandigheden in ons land is het niet verantwoord om runderen het jaar rond buiten te laten staan.

Het begrip intensieve landbouw of landbouw met industrieel karakter wordt op vandaag quasi uitsluitend gehanteerd voor pluimveekwekerijen of varkenshouderijen, een enkele grootschalige rundveehouderij niet te na gesproken.

De schaal van het hier gevraagde bedrijf, dat 120 runderen beoogt, is niet van die aard dat doorgedreven mechanisering aan de orde zal zijn".

Verzoekers menen dat het wel degelijk om een bedrijf voor intensieve veeteelt gaat omdat er zou worden ingegrepen in de natuurlijke processen ter verhoging van de productiviteit. Zij verwijzen daarbij naar het gebruik van bijvoeding.

In het bestreden besluit worden er evenwel genoeg elementen aangegeven waaruit blijkt dat het betrokken bedrijf krachtvoerders enkel wanneer noodzakelijk en ter aanvulling gebruikt en niet als uitgangspunt om de productiviteit zo hoog mogelijk op te drijven.

Bovendien speelt niet enkel het gebruik van bijvoeding een rol bij het beoordelen van de intensiviteit van de teelt. Ook de andere aangehaalde elementen zoals de aard van het vee, de omvang van het bedrijf, het al dan niet gebruiken van automatische voeder- en medicijnenverdeling, de klimaatregeling, de al dan niet individuele opvolging van de dieren, de ruimte die een dier in de stal krijgt, enzovoort... zijn van belang. Al deze elementen moeten in hun geheel bekeken worden om tot een conclusie te komen.

De overwegingen in het bestreden besluit tonen voldoende aan dat het aannemelijk is dat de gevraagde bouwwerken in functie van een bedrijf voor niet-intensieve veeteelt zijn. De gevraagde bouwwerken zijn dan ook vergunbaar.

Het eerste middel is ongegrond.

...

De verzoekende partijen dupliceren in hun wederantwoordnota:

“ ...

De deputatie acht het aangevraagde verenigbaar met de voorschriften van het toepasselijk ruimtelijk uitvoeringsplan, in hoofddorde omdat de aanvraag de herlocalisatie van een bestaand landbouwbedrijf voor ogen heeft en bijgevolg geen nieuw agrarisch bedrijf zou betreffen, zodat de beperkende voorschriften voor nieuwe bedrijven niet van toepassing zijn (eerste onderdeel), en, in ondergeschikte orde, omdat het betrokken bedrijf niet als een intensieve veeteelt zou dienen beschouwd te worden waarbij wordt gewezen op het feit dat het bedrijf niet de hoogst mogelijke productiviteit zou nastreven wat zou blijken uit het feit dat aan de dieren zoveel mogelijk buitenloop wordt gegeven, het niet gaat om een loutere vetmesterij nu ook zoogkoeien worden gehouden, elk landbouwbedrijf een zekere mechanisatie heeft ingevoerd en streeft naar optimale productiviteit, een bedrijf dat huisvesting kan geven aan 144 runderen geen groot(schalig) landbouwbedrijf zou zijn, het feit dat niet alle voeders op het bedrijf zelf wordt geproduceerd, niet betekent dat het gaat om een intensieve veehouderij en het begrip intensieve landbouw of landbouw met een industrieel karakter zou op vandaag quasi uitsluitend worden gehanteerd voor pluimveekwekerijen of varkenshouderijen (tweede onderdeel).

De verzoekende partijen kunnen hiermee niet instemmen.

a) Er is wel degelijk sprake van een nieuwe agrarische activiteit

Volgens artikel 9.1 van het GRUP ‘Afbakening grootstedelijk gebied Gent - deelproject 6C Parkbos’ is het gebied waar het bouwproject wordt gerealiseerd bestemd voor landbouw, met uitsluiting evenwel van nieuwe agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, toeleverende en dienstverlenende activiteiten en landbouwverwante activiteiten,

In een poging om de voorgenomen bedrijvigheid van de aanvrager alsnog te onttrekken aan de kwalificatie van ‘intensieve veeteelt’ (de deputatie lijkt goed te begrijpen dat die kwalificatie immers problematisch is), houdt de bestreden beslissing de stelling aan dat de aanvraag niet het realiseren van een nieuw landbouwbedrijf beoogt, maar wel het herlokaliseren van het ca. 400m meer naar het noorden gelegen bestaande bedrijf van de aanvrager. De deputatie is van oordeel dat dan ook geen nieuw agrarisch bedrijf voorligt.

Deze zienswijze kan niet worden aangenomen.

De in hoofddorde gehanteerde argumentatie dat de aanvraag kadert binnen een herlocalisatie van een bestaand bedrijf en het bijgevolg geen nieuw agrarisch bedrijf betreft, is echter foutief is. Die argumentatie staat niet alleen haaks op wat de Raad van Vergunningsbetwistingen heeft geoordeeld in de arresten nr. A/2013/0695 en A/2013/0696 van 26 november 2013 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, maar bovendien is er vanuit stedenbouwkundig oogpunt wel degelijk sprake van de bouw van nieuwe

constructies in functie van een agrarische activiteit die vanuit ruimtelijk oogpunt voordien niet op de locatie in kwestie was gevestigd,

Op de eerste plaats dient inderdaad te worden opgemerkt dat in de bestreden beslissing een standpunt wordt ingenomen dat niet valt te verzoenen met het gezag van gewijsde van het tussengekomen vernietigingsarrest nr. A/2013/0695.

De Raad heeft zich in dit arrest al over meerdere toetsingselementen uitgesproken. Aan deze elementen is een gezag van gewijsde verbonden, welke dan ook niet meer kunnen worden betwist en of bij de herbeoordeling worden genegeerd.

In het arrest van Uw Raad werd meer specifiek geoordeeld:

Er moet echter vastgesteld worden dat de bestreden vergunningsbeslissing bij de beoordeling van het aangevraagde wel degelijk uitgaat van het gegeven dat het aangevraagde een nieuw agrarisch bedrijf betreft. Indien dit niet het geval zou zijn zouden de overwegingen onder ‘de Juridische aspecten’ in de bestreden beslissing, waarin wordt geoordeeld dat het aangevraagde niet kan beschouwd worden als een intensief veeteeltbedrijf, volledig zinloos en overbodig zijn.

Maar er is meer.

Los van wat Uw Raad op dit punt heeft vastgesteld, is het standpunt van de deputatie aberrant.

Het kan niet worden betwist dat op de betrokken bouwplaats nieuwe constructies komen, en eveneens een nieuwe hinderlijke inrichting voor het exploiteren van een landbouwbedrijf, onder meer omvattend het houden van 120 runderen, zal worden uitgebaat. Daarom ook is precies een nieuwe stedenbouwkundige vergunning en een nieuwe milieuvergunning voor een nieuwe inrichting aangevraagd.

Het is onbetwistbaar dat daarom sprake is van een nieuw agrarisch bedrijf.

Anders dan de bestreden beslissing voorhoudt, doen het feit dat de aanvrager voorheen in de buurt een (zelfs vergelijkbaar) landbouwbedrijf heeft uitgebaat en dat de aanvrager ook exploitant zal zijn van het nieuwe bedrijf niet anders besluiten. Dit mag dan wel zo zijn vanuit bedrijfseconomisch oogpunt, vanuit juridisch standpunt (zowel in stedenbouwkundig als milieuhygiënisch oogpunt) kan die stelling niet worden aangehouden.

Het stedenbouwkundige voorschrift uit artikel 9.1. behoeft uiteraard een stedenbouwkundige uitlegging, geen bedrijfseconomische. In die zin begrepen is een nieuwe activiteit, een activiteit die vanuit ruimtelijk oogpunt voordien niet op de locatie in kwestie aanwezig was.

Ook eerder hadden de deputatie en vervolgens de minister bij de beoordeling van de milieuvergunning geoordeeld dat het gaat om een nieuwe agrarische bedrijvigheid. Eerder had de deputatie bij het beoordelen van het beroep over de beslissing van het gemeentebestuur van De Pinte over de stedenbouwkundige vergunning evenzeer eenzelfde standpunt ingenomen. Het departement Landbouw en Visserij, Duurzame Ontwikkeling (buitendienst Oost-Vlaanderen) spreekt trouwens evenzeer van een ‘nieuwe’ bedrijfszetel. En ook het auditoraat bij de Raad van State in de geciteerde schorsings- en annulatiezaak heeft zich daarbij aangesloten.

Tot slot, en ten overvloede, wordt vastgesteld dat het voorschrift van artikel 9.1. de hypothese van zich herlocaliserende bedrijven niet regelt. Had de plannende overheid dat wel wenselijk gevonden, dan had men dat ongetwijfeld ook expliciet geregeld.

Het staat dan ook vast dat het in casu gaat om een nieuw agrarisch bedrijf.

Het verweer van de deputatie dat het niet kennelijk onredelijk is om het landbouwbedrijf van de vergunningsaanvrager als een reeds bestaand landbouwbedrijf te beschouwen, is dan ook zinledig.

Het eerste onderdeel van het eerste middel is dan ook gegrond.

b) Er is wel degelijk sprake van een agrarisch bedrijf voor intensieve veeteelt

Aangezien het gaat om een nieuw bedrijf dient de aanvraag wel degelijk dient getoetst te worden aan het (beperkende) voorschrift van artikel 9.1. van het GRUP 'Afbakening grootstedelijk gebied Gent - deelproject 6C Parkbos',

De kwalificatie van het begrip 'agrarische bedrijven voor intensieve veeteelt' is, in zijn spraakgebruikelijke zin begrepen, afhankelijk van de vraag of, met het oog op de verhoging van de productiviteit, wordt ingegrepen op de natuurlijke processen, wat op de eerste plaats betekent dat bijvoeding van de dieren een essentieel onderdeel uitmaakt van de exploitatie, wat op zich nog niet uitsluit dat de betrokken dieren op weiland worden gezet en de voederwinning (geheel of gedeeltelijk) gebeurt met bedrijfseigen voortbrengselen.

Uw Raad oordeelde in het reeds geciteerde arrest nr. A/2013/0695:

De verwerende partij lijkt derhalve in haar antwoordnota te stellen dat onder 'intensieve veeteelt' een bedrijf dient te worden begrepen dat gericht is op de hoogst mogelijke productiviteit en lijkt daarmee aan te sluiten op de overwegingen in het arrest van de Raad van State nr. 81 072 van 17 juni 1999, waarde verzoekende partijen naar verwijzen. De Raad van State overweegt in dit arrest dat het koninklijk besluit van 28 december 1972 geen nadere omschrijving van het begrip 'Intensieve veeteelt' geeft, waarna wordt verwezen naar de spraakgebruikelijke betekenis van het woord in "Van Dale 'Hedendaags Nederlands" waarin 'intensieve veehouderij' omschreven wordt als 'gericht op de hoogst mogelijke productiviteit'. Er moet inderdaad worden vastgesteld dat het begrip 'intensieve veeteelt' evenmin wordt toegelicht of gedefinieerd in het GRUP 'Deelproject 6C Parkbos', zodat bij interpretatie van artikel 9 kan worden aangesloten bij de spraakgebruikelijke betekenis.

In het auditorsverslag, in de procedure met rolnummer 207.954, wordt dit begrip als volgt gedefinieerd (stuk 1):

Er moet vooreerst voor alle duidelijkheid op worden gewezen dat, na het arrest nr. 81.072 van 17 juni 1999, waarin werd overwogen dat artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit het criterium grondgebondenheid niet hanteert voor veeteelt-bedrijven, maar enkel voor agrarische bedrijven met industrieel karakter, de Raad van State in het arrest nr. 184.730 van 25 juni 2008, op grond van een vergelijking van de Nederlandse en de Franse tekst van die bepaling, heeft geoordeeld dat het betreffende criterium wel degelijk ook geldt voor agrarische bedrijven voor intensieve veeteelt. **Dit heeft evenwel geen belang voor huidige vordering tot schorsing, omdat hier**

geen interpretatie van genoemde bepaling van het Inrichtingsbesluit in het geding is, maar een interpretatie van artikel 9 van het Gewestelijk RUP Afbakening Grootstedelijk Gebied Gent, deelproject 6C Parkbos, waarin het criterium 'niet aan de grond gebonden' niet is opgenomen.

*In beide genoemde arresten heeft de Raad van State impliciet maar zeker aangenomen dat het criterium 'niet aan de grond gebonden' niet reeds vervat zit in de term 'agrarische bedrijven voor intensieve veeteelt'. Als dat wel zo zou zijn, zou er geen nood hebben bestaan aan interpretatie. Waar het arrest nr. 81.072 oordeelde dat de afstandsregels van artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit geldt voor alle agrarische bedrijven voor intensieve veeteelt, oordeelde arrest nr. 184.730 dat deze regel enkel geldt voor die agrarische bedrijven voor intensieve veeteelt die niet aan de grond gebonden zijn. Zoals gezegd komt het criterium 'niet aan de grond gebonden' niet voor in de toepasselijke stedenbouwkundige voorschriften van het Gewestelijk RUP. **Het gegeven dat bedrijven voor intensieve veeteelt vaak niet aan de grond gebonden zijn, lijkt geen voldoende reden om aan te nemen dat de Vlaamse Regering bedoelde dat criterium in de stedenbouwkundige voorschriften van het RUP te incorporeren in de term bedrijven voor intensieve veeteelt, waardoor per definitie slechts bedrijven die niet aan de grond gebonden zijn bedrijven voor intensieve veeteelt zouden kunnen zijn.***

*Naast het veronderstelde grondgebonden karakter motiveert de bestreden beslissing de bestaanbaarheid met de stedenbouwkundige enkel door te wijzen op de aard van de exploitatie, zijnde een rundveebedrijf, en naar de omvang ervan, waarmee het vergunde aantal van 120 runderen wordt bedoeld. Het RUP maakt echter geen onderscheid tussen verschillende soorten dieren, en niemand zal tegenspreken dat een rundveebedrijf een bedrijf voor veeteelt is. Het aantal runderen dat wordt gehouden staat op zich los van de aard van de bedrijfsvoering. Dat de runderen 8 maanden per jaar zouden grazen op weidegronden, wat geen vergunningsplichtige exploitatie is, neemt niet weg dat ze dan nog steeds 4 maanden per jaar verblijven in een loods van 23 meter op 50, waarvoor wel een milieuvergunning noodzakelijk is. Belangrijk is vooral dat het niet zo is dat de runderen enkel gevoederd worden door ze 8 maanden per jaar buiten te laten grazen, en door ze de resterende 4 maanden in de stal te voederen met (op het bedrijf zelf geproduceerde) ruwe voeders. Bovenop die beide voedingsbronnen krijgen de dieren krachtvoerders. De beslissing van de Deputatie heeft het over een maandelijks aanvoer van krachtvoerders, de bestreden beslissing over de aanvoer ervan 5 maal per jaar. **De kwalificatie van landbouw en veeteelt als extensief dan wel intensief heeft betrekking op de mate waarin er wordt ingegrepen op de natuurlijke processen die er de basis van zijn, ter verhoging van de productiviteit. Vanuit die benadering is het allerm minst evident om de vergunde inrichting als een bedrijf voor niet-intensieve veeteelt te kwalificeren.***

Deze kwalificatie is geen zaak van beleidsmatige appreciatie, maar van de correcte interpretatie van de dwingende stedenbouwkundige voorschriften van het RUP. Door vast te stellen dat het eerste onderdeel van het eerste middel ernstig is in de mate dat er in wordt aangevoerd dat de verwerende partij de stedenbouwkundige voorschriften niet correct lijkt te hebben geïnterpreteerd, en dat haar beoordeling aangaande de overeenstemming van de vergunde exploitatie met die voorschriften daardoor gesteund lijkt te zijn op niet relevante criteria, zou de Raad van State zich niet in de plaats stellen van de verwerende partij.

De Raad van State heeft in zijn arrest nr. 230.003 van 29 januari 2015 zich bij die zienswijze aangesloten.

De door de deputatie aangehaalde elementen om te besluiten dat het bedrijf in kwestie niet als een agrarisch bedrijf voor intensieve veeteelt kan worden beschouwd, met name het feit dat aan de dieren zoveel mogelijke buitenloop wordt gegeven, het niet gaat om een loutere vetmesterij nu ook zoogkoeien worden gehouden, elk landbouwbedrijf een zekere mechanisatie heeft ingevoerd en streeft naar optimale productiviteit, een bedrijf dat huisvesting kan geven aan 144 runderen geen grootschalig landbouwbedrijf is, het feit dat niet alle voeders op het bedrijf zelf wordt geproduceerd nog niet betekent dat het gaat om een intensieve veehouderij en het begrip intensieve landbouw of landbouw met een industrieel karakter op vandaag quasi uitsluitend zou worden gehanteerd voor pluimveekwekerijen of varkenshouderijen, zijn geen pertinente criteria kwalificatie van het begrip 'agrarisch bedrijf voor intensieve veeteelt', nu die elementen niets zeggen over de vraag of in casu, met het oog op de verhoging van de productiviteit, wordt ingegrepen in de natuurlijke processen.

Wanneer men het aangevraagde landbouwbedrijf toetst aan die spraakgebruikelijke interpretatie van het begrip intensieve veeteelt komt men onontkoombaar tot de vaststelling dat er in voorliggend geval wel degelijk sprake is van intensieve veeteelt.

Op de eerste plaats is er de aard van de activiteit. **Bijlage E4 van de milieuvergunningsaanvraag stelt daaromtrent expliciet 'Er worden runderen afgemest tot slachtrijpe dieren'**, en de milieuvergunning heeft dit bevestigd waar die vaststelt dat 'de runderen op de inrichting worden afgemest tot slachtrijpe dieren, met uitzondering van 14 melkkoeien' (**stuk 18**, pag. 7, par. 5). In die context hoeft het niet te verbazen dat er een maandelijkse aanvoer van krachtvoerders plaatsvindt, wat wordt bevestigd door het advies van de PMVC (**stuk 21**, pag. 18 – behandeling bezwaar mobiliteit) en door de deputatiebeslissing over de milieuvergunningsaanvraag (**stuk 22**, pag. 5 en pag. 13)

Het is dan ook zonder meer duidelijk dat de exploitatie van de inrichting specifiek gericht is op het vetmesten van de runderen. **Bij een dergelijke vetmesterij is het ingrijpen op natuurlijke processen ter verhoging van de productiviteit evident.** 'Afmesten' houdt volgens de spraakgebruikelijke betekenis van dat woord immers in dat men dieren slachtrijp maakt door het aanbieden van overvloedig en calorierijk voedsel zodat deze in gewicht aankomen¹ en door voederen vet maken². Dit alleen al wijst op het ingrijpen op natuurlijke processen.

Het is trouwens opmerkelijk dat de bestreden beslissing zeer vlug over dit aspect heenstapt, stellend dat het hier niet gaat om een loutere vetmesterij. Wat de bestreden beslissing klaarblijkelijk ontgaat, is dat de vetmesterij in casu klaarblijkelijk dominant is, wat blijkt uit de milieuvergunningsaanvraag (**stuk 12**). Anders gesteld, van de 120 runderen die vergund zijn (de aanvraag had zelfs betrekking op 144 runderen), worden er slechts 14 (of amper 10%) ingezet voor andere doeleinden dan het afmesten. Dat het nieuwe bedrijf geen 'loutere vetmesterij' is en er op de nieuwe locatie niet alleen standplaatsen voor slachtvee, maar ook standplaatsen voor enkele zoogkoeien en jongvee is voorzien, doet niet anders besluiten.

De enkele omstandigheid dat het bedrijf de vleesveehouderij combineert met akkerbouwteelt, dat de omvang van de dieren beperkt is tot 120, dat de dieren in dit kader ook op eigen grasland worden geplaatst en met bedrijfseigen voeding zouden

worden gevoed, is overigens niet van aard noch decisief om te besluiten dat de inrichting geen intensieve veeteelt betreft. Dat het bedrijf de veeteelt combineert met akkerbouwteelt zegt inderdaad nog niets over de aard van de bedrijfsvoering, meer specifiek het gedeelte dat betrekking heeft op de veeteelt. Evenmin zegt de omvang van het aantal dieren iets over de aard van de bedrijfsvoering. Deze aspecten zijn bijgevolg op zich niet bepalend om het al dan niet intensief karakter van het veeteeltbedrijf te definiëren. De auditeur kwam in zijn geciteerd verslag ook al tot die bevinding.

Wel bepalend is het ingrijpen op natuurlijke processen met het oog op een hoge productiviteit. Een relevant gegeven om tot een dergelijk ingrijpen te besluiten, is de afhankelijkheid van bijvoeding, want dit wijst op een streven naar een hoge productiviteit.

Daargelaten de vraag of het vetmesten of afmesten nu dominant aanwezig is in het landbouwbedrijf (de milieuvergunningsaanvraag laat daar nochtans weinig twijfel over bestaan), **zijn er in casu alvast voldoende indicaties voorhanden dat de grond niet de belangrijkste productiefactor is, nu voor het voederen van deze runderen de eigen productie kennelijk niet volstaat.**

De bewering van de aanvrager, zoals geciteerd in de bestreden beslissing (**stuk 1**, pag. 8), dat hij voorziet in de eigen voedselvoorziening, mist geloofwaardigheid en dient in ieder geval sterk gerelativeerd te worden. Dit wordt ook vastgesteld door de auditeur:

‘Dat de runderen 8 maanden per jaar zouden grazen op weidegronden, wat geen vergunningsplichtige exploitatie is, neemt niet weg dat ze dan nog steeds 4 maanden per jaar verblijven in een loods van 23 meter op 50, waarvoor wel een milieuvergunning noodzakelijk is. Belangrijk is vooral dat het niet zo is dat de runderen enkel gevoederd worden door ze 8 maanden per jaar buiten te laten grazen, en door ze de resterende 4 maanden in de stal te voederen met (op het bedrijf zelf geproduceerde) ruwe voeders. Bovenop die beide voedingsbronnen krijgen de dieren krachtvoerders.’

In zijn eerder geciteerd arrest nr. 230.003 sluit de Raad van State zich hierbij aan:

‘De enkele omstandigheid dat de runderen gedurende een groot deel van het jaar zouden grazen op weidegronden, sluit niet dat de exploitatie gericht is op de hoogst mogelijke productiviteit. In dit verband wordt trouwens vastgesteld dat in de in eerste aanleg genomen beslissing van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen sprake is van het ‘maandelijks leveren van voeders’ en het ‘maandelijks ophalen van slachtrijpe dieren’. De verwerende partij brengt geen gegevens aan waaruit blijkt dat het niet gaat om voeders die gericht zijn op het bereiken van de hoogst mogelijke productiviteit.’

Trouwens, eerder had ook de PSA dit erkend nu in het verslag, waarin wordt toegegeven dat het slachtvee (dat volgens de milieuvergunningsaanvraag trouwens het merendeel van de vergunde veestapel betreft) **tijdens de wintermaanden én in de afmestfase op stal wordt gehouden.**

Ten overvloede kan bovendien nog worden gewezen op het volgende. De aanvrager stelt te beschikken over 15,94 ha grasland (zie punt 1.8 van de bestreden beslissing). Het aantal vergunde runderen bedraagt 120. Volgens de gebruikelijke landbouwdeskundige berekeningsmethodes³ houdt dit in dat men bij compleet beweiden (dus met een laag externe bijvoeding) slechts 1 tot 3 runderen kan houden per ha beweidbaar oppervlak. Dit

betekent dat in deze hypothese in een maximumscenario van compleet beweiden de aanvrager slechts 48 runderen (15,94ha x 3 koeien/ha) zou kunnen houden. Kiest men voor een scenario 'combi-weiden' dat kan men 3-6 koeien per ha plaatsen, mits wordt voorzien in bijvoeding afhankelijk van de graskwaliteit en -opname. Ook dit scenario is in casu niet realistisch, want zelfs in een maximumscenario van combi-weiden kan de aanvrager slechts 96 koeien houden, en dan nog onder voorbehoud van bijvoeden indien nodig. Dus ook volgens de landbouwdeskundige berekeningsmethodes is **het enige realistische scenario dat van 'compact weiden', waarin men 6 tot 10 koeien per ha kan houden, mits uitgebalanceerde bijvoeding. Dit wordt op zich trouwens niet betwist door de verwerende partij.** In dit scenario kan de aanvrager het beoogde (vergunde) aantal runderen inderdaad houden, maar dit betekent meteen dat het bijvoederen van de runderen een essentieel onderdeel uitmaakt van de landbouwbedrijvigheid. Of, anders gesteld, **de aanvrager kan nooit de beoogde (hoge) productiviteit halen (het houden van het aangevraagd/vergund aantal koeien), zonder dat het uitgebalanceerd bijvoederen essentieel en permanent onderdeel uitmaakt van de bedrijvigheid.**

Dat er nog heel wat voeders extern zullen moeten betrokken, hoeft trouwens niet te verbazen nu de aanvrager de akkerbouwteelt blijkbaar wil verkopen. In de bijlage E4 van de milieuvergunningsaanvraag wordt door de aanvrager zelf gesteld dat de akkerbouwteelten zullen worden verkocht op de site via de winkel. Anders gesteld, de bewering van de exploitant dat de akkerbouwteelt dient om de eigen veestapel vet te mesten dient alvast sterk gerelativeerd te worden, nu de exploitant zelf stelt dat de akkerbouwteelt zal worden verkocht.

Dit alles doet onmiskenbaar besluiten dat de bedrijfsvoering van de aanvrager wel degelijk, met het oog op een hoge productiviteit, essentieel ingrijpt op de natuurlijke processen.

In de bestreden beslissing wordt dit aspect al te stiefmoederlijk afgedaan onder verwijzing naar de nietszeggende motivering dat 'geen enkel bedrijf kan produceren met zelf geteelde voeders en dus alle Vlaamse veehouderijen intensieve veehouderijen zouden zijn'. Een dergelijke algemene affirmatie volstaat niet om te ontkomen aan de kritiek die ook in arrest nr. 230.003 van de Raad van State dat de verwerende partij geen concrete en relevante gegevens aanbrengt waaruit blijkt dat het niet gaat om voeders die gericht zijn op het bereiken van de hoogst mogelijke productiviteit. Integendeel, de verzoekende partijen tonen aan dat het omgekeerde het geval is. Het kan dan misschien wel waar zijn dat alle bedrijven produceren met bijvoeding, punt is dat de externe aanvoer van bijvoeding in casu een essentiële factor is om de hoge productiviteit te kunnen vrijwaren. Dit blijkt genoegzaam uit wat de verzoekende partijen hierboven hebben uiteengezet.

Ook de overige door de deputatie aangehaalde elementen om te besluiten dat het bedrijf in kwestie niet als een agrarisch bedrijf voor intensieve veeteelt kan worden beschouwd, met name het feit dat aan de dieren zoveel mogelijke buitenloop wordt gegeven, elk landbouwbedrijf een zekere mechanisatie heeft ingevoerd en streeft naar optimale productiviteit, een bedrijf dat huisvesting kan geven aan 144 runderen geen grootschalig landbouwbedrijf is en het begrip intensieve landbouw of landbouw met een industrieel karakter op vandaag quasi uitsluitend zou worden gehanteerd voor pluimveekwekerijen of varkenshouderijen, zijn geen pertinente criteria ter kwalificatie van het begrip 'intensieve veeteelt', nu die niets zeggen over de vraag in welke mate in casu, met het oog op de verhoging van de productiviteit, wordt ingegrepen in de natuurlijke processen.

*In het licht van wat voorafgaat, kan men niet anders dan tot besluit komen dat het aangevraagde een **intensieve veehouderij is en bijgevolg onverenigbaar is met de voorschriften van het GRUP Parkbos.***

Dat het door de verzoekers ingenomen standpunt allerm minst wereldvreemd of exorbitant is, blijkt ook uit de adviezen van de gespecialiseerde overheden, uitgebracht naar aanleiding van het beroep tegen de milieuvergunning.

*Zo stelt het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed in haar ongunstig advies van 2 mei 2012 (**stuk 11**):*

*De term ‘**intensieve veeteelt of industrieel karakter**’ is niet in het ruimtelijk uitvoeringsplan (zowel in het deelproject Parkbos als in de toelichtingsnota van het globale gewestelijk ruimtelijk afbakeningsplan zoals oorspronkelijk goedgekeurd door Vlaamse Regering op 16 december 2005) gedefinieerd, daarom dient de **algemeen gangbare betekenis** aangehouden.*

Een bedrijfsvoering zoals hier aangevraagd, waar binnen een enkel geconcentreerde vestiging, onafhankelijk van aanliggende cultuur- of weidegronden, dergelijk aantal runderen wordt gekweekt dient in algemene zin als intensief aangenomen.

*Ook de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie komt in haar ongunstig advies van 3 juli 2012 tot dezelfde conclusie (**stuk 8**):*

*Dat de termen ‘intensieve veeteelt’ of ‘industrieel karakter’ niet zijn gedefinieerd in het ruimtelijk uitvoeringsplan; dat een **bedrijfsvoering zoals hier aangevraagd waar dergelijk aantal runderen worden gekweekt in algemene zin als intensief moet beschouwd worden.***

De Raad voor Vergunningsbetwisting stelde in het arrest nr. A/2013/0695 overigens zelf ook reeds een tegenindicatie vast waaruit blijkt dat het allerm minst evident is om het bedrijf in casu niet als industriële veeteelt te beschouwen, en precies ook hier was de externe voederaanvoer een belangrijk element.

De Raad stelde vast dat er meerdere elementen zijn die er op wijzen dat het aangevraagde gericht is op een hoge productiviteit:

De Raad kan daarbij echter niet naast de gegevens kijken die vermeld worden over het aangevraagde bedrijf In het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 27 november 2012, waarin beslist is over de milieuvergunningsaanvraag. In dit besluit wordt onder meer vermeld ‘dat dieren gedurende 8 maanden per jaar buiten verblijven en alleen in de winterperiode in de stal verblijven’ en ‘dat er slechts 5 maal per jaar voeders geleverd worden en de voedersilo’s zich binnen in de loods bevinden’. Uit deze vermeldingen blijkt derhalve dat de dieren een derde van het jaar in de stal verblijven en dat er niet onbelangrijke toelevering is van ‘voeders’ voor de dieren, die kan gericht zijn op het bereiken van een hoge productiviteit De verwerende partij stelt in de antwoordnota dat een exploitatie gericht op het afmesten tot slachtrijpe dieren, niet per se betekent dat het intensieve veeteelt betreft. Het is dan echter de taak van het vergunningverlenend bestuursorgaan om te onderzoeken en te beoordelen of de concrete exploitatie als

'intensief' moet beschouwd worden, waarbij het allerm minst evident is om een exploitatie die gericht is op een hoge productie te beschouwen als niet intensief.

Uit die overwegingen lijkt alvast te kunnen worden afgeleid dat ook de Raad lijkt aan te nemen dat het niet evident is om een inrichting die dominant gericht is op het afmesten van dieren (wat hier ook het geval is), niet te beschouwen als niet intensief.

In de bestreden beslissing doet de deputatie verder nog heel erg zijn best om te overtuigen wat de aanvrager allemaal nog (meer) zou kunnen (moeten) doen met het oog op het verhogen van zijn productiviteit (slachtvee constant op stal houden; vee op roosters houden; kalveren aankopen van fokbedrijven in Wallonië; meer kweken van maïs, enz.). Dit doet er echter allemaal niet toe in het licht van wat hier voorafgaat. Dat de landbouwer nog beter zou kunnen doen, neemt uiteraard niet weg wat hij met zekerheid wel zal doen en dit op zich wijst al op een intensieve veeteelt.

En ook in haar antwoordnota slaagt de deputatie er niet in de argumentatie van de verzoekende partijen die voert tot de vaststelling dat het bedrijf in kwestie gericht is op de hoogst mogelijke productiviteit. De deputatie volstaat met een summier en veralgemeend verweer dat 'niet enkel het gebruik van bijvoeding' een rol speelt bij de beoordeling van de intensiviteit van de teelt, maar dat ook de andere elementen 'zoals de aard van het vee, de omvang van het bedrijf, het al dan niet gebruiken van automatische voeder- en medicijnregeling, de klimaatregeling, de al dan niet individuele opvolging van de dieren, de ruimte die een dier in de stal krijgt' in beschouwing moeten worden genomen.

In zoverre de deputatie daarmee wil aantonen dat de graad van mechanisatie en de schaal van de aangevraagde activiteiten in casu een intensieve veeteelt uitsluiten, dient alvast te worden gewezen op het feit dat, naast een essentieel ingrijpen op de natuurlijke processen (afmesten van koeien door bijvoeding via krachtvoerders), de graad van mechanisatie en de schaal van het bedrijf in kwestie wel degelijk ook indicatief zijn voor de kwalificatie van een op intensieve veeteelt gericht bedrijf.

Deze verzoekende partijen wijzen, met de gemeente De Pinte, alvast op het volgende:

- Hoge graad van mechanisatie*

*Het voorwerp van de aanvraag kent een hoge mate aan mechanisatie, waarbij het landbouwbedrijf gericht is op een zo groot mogelijke productiviteit. Niet in het minst blijkt uit de milieuvergunningsaanvraag (rubriek 15.1.1°) dat **een machineloods van 800m² wordt aangevraagd voor 22 bedrijfsvoertuigen** die nodig zijn om de aangevraagde activiteit mogelijk te maken. De dieren worden eveneens ondergebracht in **een grote (agrarische) industriële stal**, waarin gelet op de schaal van het bedrijf noodzakelijkerwijze op een doorgevoerde mechanische wijze aan veeteelt gedaan wordt.*

- Grote schaal*

*Het aangevraagde houdt **onder meer het oprichten in van een machineloods (20 meter x 40 meter), rundveestel voor 144 dieren (23 meter x 50 meter), overdekte mestvaalt omvat.** Naast deze oppervlakten, zijn er nog andere constructies die worden voorzien voor onder meer de exploitatiewoning, de quarantainestel enz.*

De schaal van een bedrijf dat meer dan 2500 m² aan bedrijfsoppervlakten heeft, kan bezwaarlijk extensief worden genoemd.

Ook het aantal dieren (120 of 144) dat in deze gebouwen zal worden gehouden, toont aan dat het voorwerp van de aanvraag een industrieel karakter heeft. De deputatie stelt in dit verband ten onrechte dat ongeveer het gemiddelde bedraagt van een vleesveebedrijf. Uit kencijfers van het AMS (blijkt dat het gemiddeld aantal runderen in een veeteeltbedrijf in Vlaanderen slechts 74 bedraagt ⁴. Dit werd trouwens op geen enkel ogenblik betwist door de deputatie. De aangevraagde runderen **liggen dan ook beduidend hoger dan het Vlaamse gemiddelde aantal.**

Dat 144 runderen een maximumaantal zou betreffen is trouwens niet relevant, nu dit eveneens het geval is bij andere bedrijven waar echter het algemene gemiddelde ver onder 120/144 ligt.

Overigens kan volgens het voorwerp van de aanvraag wel degelijk 120/144 runderen worden gestald, waardoor ook van dit maximumaantal uitgegaan dient te worden.

In het licht van bovenstaande kan niet anders dan besloten worden dat ook de mechanisatiegraad en de schaal van het bedrijf in kwestie, de conclusie schraagt dat het hier wel degelijk gaat om een op intensieve veeteelt gericht bedrijf.

In het licht van bovenstaande dient dan ook te worden besloten dat het tweede middelonderdeel gegrond is.

Bijgevolg is het eerste middel in al zijn onderdelen gegrond.

...

Beoordeling door de Raad

1.

Het middel bevat twee onderdelen. In het eerste onderdeel betwisten de verzoekende partijen de beoordeling in de bestreden beslissing dat het aangevraagde niet het realiseren beoogt van een nieuw bedrijf. In het tweede onderdeel voeren de verzoekende partijen aan dat het aangevraagde een agrarisch bedrijf betreft voor intensieve veeteelt.

Het wordt niet betwist dat artikel 9.1 van het GRUP 'Afbakening grootstedelijk gebied Gent - Deelproject 6C Parkbos' van toepassing is op de betrokken aanvraag. Dit artikel bepaalt:

"Het gebied is bestemd voor landbouw. Natuurbehoud en landschapszorg, recreatief medegebruik en waterbeheersing zijn ondergeschikte functies.

Naast de in artikel 1 aangegeven mogelijkheden, zijn volgende werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functiewijzigingen – waarvoor volgens artikel 99 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening een stedenbouwkundige vergunning vereist is – vergunbaar of toegelaten:

- *alle werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functiewijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van het landbouwbedrijf.*

Een landbouwbedrijfszetel mag enkel de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woningen van de exploitanten bevatten, evenals verblijfsgellegenheid, verwerkende en

dienstverlenende activiteiten voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaken.

Nieuwe agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, toeleverende en dienstverlenende activiteiten en landbouwverwante activiteiten zijn niet toegelaten.

- *Alle werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functiewijzigingen die nodig of nuttig zijn of gericht zijn op de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu en van landschapswaarden;*
- *Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur gericht op het al dan niet toegankelijk maken van het gebied voor het gebied;*
- *Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur gericht op natuureducatie of recreatief medegebruik;*
- *Het aanleggen, inrichten of uitrusten van paden voor recreatief verkeer;*
- *Het herstellen of heraanleggen van bestaande openbare wegenis en nutsleidingen*
- *Alle werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functiewijzigingen die nodig of nuttig zijn voor het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast buiten de natuurlijke overstromingsgebieden voor zover de technieken van de natuurtechnische milieubouw gehanteerd worden;*

Voor niet van stedenbouwkundige vergunningsplicht vrijgestelde werkzaamheden, handelingen of wijzigingen die verbonden zijn met occasionele of hoogdynamische sociaal-culturele of recreatieve activiteiten kan slechts een tijdelijke stedenbouwkundige vergunning worden afgeleverd, of een stedenbouwkundige vergunning met als voorwaarde dat de werkzaamheden, handelingen of wijzigingen in kwestie slechts gedurende een specifieke periode of op bepaalde momenten aanwezig kunnen zijn.

In bestaande, vergunde, eventueel leegstaande landbouwbedrijven in het gebied kan als nieuw gebruik wonen worden toegelaten. Daarbij mogen echter de bedrijfsgebouwen niet afgesplitst worden van de bedrijfswoning. Meergezinswoningen zijn uitgesloten.”

Uit deze bepaling volgt dat voor de zone die onder deze bepaling valt, nieuwe agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, niet toegelaten zijn.

2.

Eerste onderdeel.

De betrokken aanvraag heeft betrekking op een nieuwe inplanting van een agrarisch bedrijf in de zone die onder toepassing valt van de bepaling die onder het vorig randnummer is geciteerd. Op de bouwplaats die voorzien is in de betrokken aanvraag is het terrein onbebouwd. Het betreft derhalve een nieuw agrarisch bedrijf in die zone, ook al heeft de aanvrager op een andere locatie, gelegen buiten de voormelde zone, reeds een landbouwbedrijf en betreft de aanvraag een herlocalisatie. Het gegeven als zou het aantal landbouwbedrijven gelijk blijven – hetgeen overigens afhankelijk is van de bestemming die zal gegeven worden aan de huidige bedrijfsgebouwen van de aanvrager – gaat alleszins niet op voor de landbouwbedrijven in de zone die valt onder de toepassing van artikel 9.1 van het GRUP ‘Deelproject 6C Parkbos’. Bovendien is het niet het aantal landbouwbedrijven dat gevisieerd wordt in de bepaling, maar wel het soort landbouwbedrijven, waarbij nieuwe landbouwbedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt uitgesloten worden. Voor de betrokken zone is het beoogde landbouwbedrijf van de aanvraag die heeft geleid tot de bestreden beslissing in elk geval niet anders te zien dan als een nieuw bedrijf.

In de mate dat de verwerende partij in de bestreden beslissing ervan uitgaat dat de aanvraag niet het realiseren van een nieuw landbouwbedrijf beoogt, wordt artikel 9.1 van het GRUP 'Deelproject 6C Parkbos' miskend.

3.

Tweede onderdeel.

3.1

In de bestreden beslissing stelt de verwerende partij "subsidiar" dat de aanvraag niet gaat om intensieve veeteelt. Ze steunt dit standpunt essentieel op de conclusie dat het "bedrijf Van Hoorde" niet de "hoogst mogelijke productiviteit" nastreeft. Ze komt tot die conclusie op grond van een aantal wijzen van bedrijfsvoering die door de aanvrager zouden worden aangehouden. Samengevat zijn dit de volgende:

- aan de dieren wordt zoveel mogelijk buitenloop gegeven;
- er worden eigen zoogdieren aangehouden; het gaat niet om een loutere vetmesterij;
- de inrichting van de stal is diervriendelijk en niet enkel voor slachtvee;
- er wordt een groot aandeel in grasland aangehouden, wat het bedrijf minder afhankelijk maakt van krachtvoer;
- het betreft een gemengd bedrijf van vleeshouderij en akkerbouw;
- de grootte van het bedrijf komt overeen met ongeveer het gemiddelde gespecialiseerd vleesveebedrijf;
- er is geen klimaatregeling voorzien, geen automatische voeder- of medicijnenverdeling;
- er wordt gras en maïs geteeld om zo weinig mogelijk krachtvoer te moeten aankopen;
- de voorziene gebouwen zijn niet enkel bestemd voor veeteelt, maar ook voor de akkerbouw;
- het betreft een grondgebonden bedrijf;
- het begrip intensieve landbouw wordt quasi uitsluitend gehanteerd voor pluimveekwekerijen of varkenshouderijen, een enkele grootschalige rundveehouderij niet te na gesproken;
- de schaal is niet van die aard dat doorgedreven mechanisering aan de orde zal zijn.

3.2

De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen bepalen dat elke eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van een bestuur en beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuursorganen of voor een ander bestuur, in de akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat deze afdoende moeten zijn.

Een vergunningsbesluit moet derhalve duidelijk en op afdoende wijze de redenen opgeven waarop het vergunningverlenend bestuursorgaan haar beslissing steunt.

Bij het beoordelen van de wettigheid van een vergunningsbeslissing dient derhalve rekening gehouden te worden met de redenen die omschreven zijn in de vergunningsbeslissing en kan er geen rekening worden gehouden met aanvullende argumentatie in latere procedurestukken.

3.3

Het zorgvuldigheidsbeginsel impliceert dat een vergunningverlenend bestuursorgaan, zoals de verwerende partij, haar beslissing op een zorgvuldige wijze moet voorbereiden en derhalve dient te steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die met de vereiste (formele) zorgvuldigheid werden vastgesteld. De zorgvuldigheid verplicht de verwerende partij onder meer om zorgvuldig te werk te gaan bij de voorbereiding van de bestreden beslissing en ervoor te zorgen dat de feitelijke

en juridische aspecten van het dossier deugdelijk onderzocht worden, zodat zij met kennis van zaken kan beslissen.

3.4

Zoals de Raad van State reeds heeft vastgesteld in het arrest nr. 230.003 van 29 januari 2015 bij het beoordelen van de corresponderende milieuvergunning, en de Raad in het vernietigingsarrest nr. A/2013/695 van 26 november 2013, wordt in het GRUP 'Afbakening grootstedelijk gebied Gent - Deelproject 6C Parkbos' het begrip 'intensieve veeteelt' niet omschreven. Het dient derhalve in de spraakgebruikelijke betekenis worden begrepen, met name 'gericht op de hoogst mogelijke productiviteit'.

De Raad is niet bevoegd om zelf te beoordelen of de betrokken aanvraag al dan niet als een intensief veeteeltbedrijf dient beschouwd te worden. Die beoordeling komt enkel toe aan de vergunningverlenende overheid. De Raad kan zijn beoordeling op dat punt niet in de plaats stellen van die van de bevoegde overheid, maar kan in de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidsstoezicht wel nagaan of de vergunningverlenende overheid de haar ter zake toegekende bevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

3.5

Bij het beoordelen of het aangevraagde dient beschouwd te worden als een intensief veeteeltbedrijf, is de vraag welk vee wordt gehouden en met welke doelstelling relevant. Afhankelijk daarvan moet worden beoordeeld of de veeteelt gericht is op de 'hoogst mogelijke productiviteit'. Het gegeven dat een bedrijf meer inhoudt dan veeteelt is echter op zich niet relevant. Dat een bedrijf naast veeteelt tevens akkerbouw omvat, belet immers niet dat in de mate dat de bedrijfsvoering gericht is op veeteelt, er moet nagegaan worden of deze bedrijfsvoering gericht is op de 'hoogst mogelijke productiviteit'. De overweging dat het bedrijf naast veeteelt ook akkerbouw omvat is derhalve niet van aard om de veeteelt niet te beschouwen als intensief.

Uit de overwegingen in de bestreden beslissing blijkt dat de verwerende haar standpunt mede steunt op de vaststelling dat het bedrijf, in de mate dat het een veeteeltbedrijf is, niet enkel een vetmesterij is maar dat tevens eigen zoogdieren worden gehouden. Welk het aandeel is van eigen zoogdieren, naast slachtvee valt uit de bestreden beslissing echter niet af te leiden. Bovendien valt evenmin af te leiden of de eigen kweek van koeien al dan niet gericht is op de 'hoogst mogelijke productiviteit'.

In de mate dat de verwerende partij haar standpunt steunt op het gegeven dat de dieren, om het diervriendelijk te houden, zoveel mogelijk buitenloop wordt gegeven, en dat de aanvrager beschikt over weidegronden waaruit wordt afgeleid dat het bedrijf een grondgebonden karakter heeft, is geen decisief gegeven om te besluiten tot een niet-intensief veeteeltbedrijf en kan alleszins geen aanleiding geven tot een conclusie zonder na te gaan in welke mate krachtvoer bijdraagt tot de productie van slachtvee in de gevraagde bedrijvigheid. De verwerende partij beweert dan wel dat gras en maïs wordt geteeld om zo weinig mogelijk krachtvoer te moeten aankopen, maar daarmee is niet duidelijk in welke mate de productiviteit van het slachtvee wordt opgedreven door het voederen met krachtvoer. In het vorig vernietigingsarrest van de Raad is dienaangaande reeds overwogen:

“De Raad kan daarbij niet naast de gegevens kijken die vermeld worden over het aangevraagde bedrijf in het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 27 november 2012, waarin beslist is over de milieuvergunningsaanvraag. In dit besluit wordt onder meer vermeld “dat dieren gedurende 8 maanden per jaar buiten verblijven en alleen in de winterperiode in de stal verblijven” en “dat er slechts 5 maal per jaar voeders geleverd worden

en de voedersilo's zich binnen in de loods bevinden". Uit deze vermeldingen blijkt derhalve dat de dieren een derde van het jaar in de stal verblijven en dat er niet onbelangrijke toelevering is van "voerders" voor de dieren, die kan gericht zijn op het bereiken van een hoge productiviteit. De verwerende partij stelt in de antwoordnota dat een exploitatie gericht op het afmesten tot slachtrijpe dieren, niet per se betekent dat het intensieve veeteelt betreft. Het is dan echter de taak van het vergunningverlenend bestuurorgaan om te onderzoeken en te beoordelen of de concrete exploitatie als "intensief" moet beschouwd worden, waarbij het allerm minst evident is om een exploitatie die gericht is op een hoge productie te beschouwen als niet intensief."

Bovendien wordt in het arrest van de Raad van State nr. 230.003 van 29 januari 2015 waarin geoordeeld werd over de corresponderende milieuvergunning gesteld:

"De enkele omstandigheid dat de runderen gedurende een groot deel van het jaar zouden grazen op weidegronden, sluit niet uit dat de exploitatie gericht is op de hoogst mogelijke productiviteit. In dit verband wordt trouwens vastgesteld dat in de in eerste aanleg genomen beslissing van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen sprake is van het "maandelijks leveren van voeders" en het "maandelijks ophalen van slachtrijpe dieren". De verwerende partij brengt geen gegevens aan waaruit blijkt dat het niet gaat om voeders die gericht zijn op het bereiken van de hoogst mogelijke productiviteit."

Tenslotte wordt door de verzoekende partijen aangevoerd dat de weidegronden waarover de aanvrager beschikt, voor een laag externe bijvoeding ruim onvoldoende zijn voor het aantal runderen waarvoor de aanvraag is bedoeld. Niet alleen moet vastgesteld worden dat aan de omvang van de weidegronden van de aanvrager geen aandacht wordt besteed in de bestreden beslissing, maar tevens blijft het aangevoerde zonder enige repliek in de antwoordnota.

3.6

Tot slot moet worden vastgesteld dat de vaststelling dat de grootte van het bedrijf overeenkomt met ongeveer het gemiddelde gespecialiseerd vleesveebedrijf geen contra-indicatie kan zijn voor het feit dat het aangevraagde intensieve veeteelt betreft.

4.

De conclusie van het voorgaande is dat uit de bestreden beslissing geen zorgvuldige beoordeling blijkt van de verenigbaarheid van het aangevraagde met artikel 9.1 van het GRUP 'Deelproject 6C Parkbos'.

Het eerste middel is in de aangegeven mate gegrond.

VI. KOSTEN

Op het verzoek van de verwerende partij om, in bijkomende orde en in voorkomend geval, de kosten ten laste van het Vlaamse Gewest te leggen, kan niet worden ingegaan aangezien artikel 4.8.28, §2, eerste lid VCRO bepaalt dat de kosten ten laste gelegd worden van de partij die ten gronde in het ongelijk wordt gesteld.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 10 april 2014, waarbij aan de aanvragers de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het voor het oprichten van een machineloods, rundveestall en overdekte mestvaalt, het aanleggen van een terreinverharding en een waterbekken en het overwelfen van een gracht op de percelen gelegen te 9840 De Pinte, Polderdreef 66 en met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie B, nummers 231 w2 en 231 x2..
2. De verwerende partij wordt bevolen een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van de aanvragers en dit binnen een vervaltermijn van vier maanden te rekenen vanaf de betekening van dit arrest.
3. De kosten van het beroep, begroot op 2100,00 euro komen ten laste van de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 27 september 2016, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, vierde kamer, samengesteld uit:

Nathalie DE CLERCQ, voorzitter van de vierde kamer,
met bijstand van

Katrien VISSERS, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de vierde kamer,

Katrien VISSERS

Nathalie DE CLERCQ